

Naročnina mesečna 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

SCLOVENEK

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeje izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan s turtaj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Vojno poročilo št. 584

Močan ogenj topništva pri Sollumu

Glavni stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Včeraj ni bilo nič posebnega v pokrajini pri Agedabiji.

Močan ogenj topništva proti našim postojankam na odseku Sollum-Halfaya.

Neugodne vremenske razmere so zelo omejele delovanje letalstva v Cirenajki in na Sredozemskem morju.

Vendar pa so naši oddelki v tesnem sodelovanju uspešno razbijali sovražne motorizirane kolone, mnogo motornih sredstev pa je bilo zažganih.

Ponovni napadi italijanskega in nemškega letalstva na cilje na Malti.

Angleško letalo, ki je skušalo preleteti Sirakuzo, je bilo zadeto od točnega ognja protiletalske obrambe in je pristalo na polotoku Magnesi (južno od Avguste). Dva podčastnika sta bila ujeta.

Angleška letalonosilka »Unicorn« potopljena

Berlin, 7. jan. AS. Z dvotedenskega zamudo je angleška admiraliteta priznala izgubo ene letalonosilke in enega bivšega ameriškega rušilca »Stanley«, ki sta sprjemljala konvoj, kateri je prišel v smeri od Gibraltarja. Kakor priznava angleška admiraliteta, sta bili dve ladji potopljeni od nemških podmornic. Nemška uradna agencija poroča, da gre za letalonosilko »Unicorn«, katere potopitev je bila sporočena v nemškem vojnem poročilu z dne 23. decembra. »Unicorn« je bil zasidran v gibraltarskem pristanišču, odkoder je odplul v spremstvu zgoraj imenovanega konvoja. Angleška admiraliteta skuša zakriti ime te letalonosilke in pravi, da gre le za »Audacity«, ki pa sploh ni registrirana v seznamu angleških vojnih ladij.

Tetuan 7. januarja AS: Na popravilo sta v Gibraltar priplula dva angleška rušilca, ki sta bila močno poškodovana pri letalskih napadih na Sredozemskem morju.

Angleške in ameriške spletke v Franciji

Berlin, 7. jan. AS. Skrivnostna smrt načelnika kabineta v francoskem notranjem ministertvu, Guya Paringauxa, ocenjujejo v nemških političnih krogih po vsej njeni daljnosežnosti, tudi zaradi tega, ker spravljaljo Angličani in Amerikanci to smrt v zvezo z dejanji nasilja in sabotaže, do katerih je prišlo zaradi politike sodelovanja z Nemčijo, katero sta izvajala pokojni Paringaux ter francoski notranji minister Pucheur.

Na večeršnjem sestanku tujih časnika je zastopnik nemškega zunanega ministra na vprašanja o žalostni smrti namestnika francoskega notranjega ministra odgovoril naslednje:

»Truplo so našli na železniški progi med Melunom in Troyesom. Bilo je strahovito spačeno, toda dalo se ga je zanesljivo spoznati. Zdi se, da gre za atentat.

V zvezi s tem je zanimivo naslednje naključje: Žalostno dejstvo so odkrili predvčeršnjim kmalu po štirinajsti uri. Ob 14.50 je angleški radio že sporočil, da je v zasedeni Franciji bil ubit francoski notranji minister Pucheur. Angleški radio je poudaril, da gre za nevarnega izdajalca. Drži, da bi bil francoski notranji minister moral predvčeršnjem potovati v Dijonne na preiskavo o atentatu, ki je bil tam storjen zoper nekega nemškega častnika. V poslednjem trenutku so ga zadržali službeni razlogi in postal je tja načelnika svoje pisarne Paringauxa. Vse kaže, da gre za pomoto v osebi. Ubijalci so zadel Paringauxa, misleč, da gre za Pucheurja.

Ubijalci so agenti angleško-ameriške vohanske službe ali pa francoski državljani, ki jih je ta služba najela za to priliko. Zastrahovati zdrave sile, hujskati prebivalstvo, ustvarjati v zasedeni državi ozračje, ugodno za tisto splošno vstajo, ki naj po nedavnih Churchillovih besedah igra veliko vlogo v drugem razdobju angleškega in ameriškega vojnega načrta — to je sistematični program, v katerega je treba priveržati tudi ta atentat.

Rooseveltova poslanica kongresu

Rim, 7. januarja. AS. V svoji poslanici na kongres je Roosevelt začel s ponovitvami obtožb proti Nemčiji, Italiji in Japonski, češ da nadaljujejo svoj načrt za gospodstvom nad svetom, pri tem pa je mislil, da lahko prezre ne samo sedanji pritisk anglosaksonskega gospodstva nad največjim delom zemlje, proti kateremu so se upravičeno dvignile sile trojne zveze, ampak tudi, da morajo po mnenju Londona in Washingtona podpreti novi svet angleško govoreči narodi. Brezuspšno je skušal zmanjšati zelo važen poraz na Pearl Harbourju, zatrjuje, da Združene države zaradi tega niso niti prestrašene niti zmedene. Kar se tiče Filipinov, je škoda, je rekel, da nismo mogli pravočasno poslati tja milijon mož. Da pa bi potolažil deželo, je rekel, da bo to popravljeno s končnim vojnim uspehom, ki se že začneja uresničevati. Ko je šaril z generalom časom je zatrjeval, da Združene države in njihovi zavezniki lahko

Rim, 7. jan. AS: Komentator londonskega radia je danes dopolnje izjavil, da je položaj na Malajskem polotoku zelo težak. »Zgubljamo mnogo

napadejo sovražnika povsod. V zvezi s tem je oznanil senzacionalne številke letal, tankov, protitankovskih topov in trgovskih ladij, ki da bodo pripravljene za leto 1942 in še senzacionalnejše številke za leto 1943.

Roosevelt je priznal, da zdaj preurejajo vse tovarne in stroje za bajno proizvodnjo vojnega gradiva, pri tem pa je zamolčal, koliko bi potreboval izvežbanega moštva za tolikšno orožje. Če se je Amerika v letih 1914—1918 obogatila na škodo Evrope, tedaj je Amerika zdaj v tej vojni na slabšem, ker je Roosevelt napovedal, da bodo izdatki za oboroževanje v tem letu požrli polovico narodnih dohodkov.

Roosevelt je tudi govoril o ciljih te vojne in je ponovil svoje prejšnje hinavske napovedi, češ da se Amerika vojskuje za svobodino, zlasti pa za versko svobodo, o tem pa je zavezništvo z boljševiski pač najbolj zgovoren dokaz. Priznal je, da bodo Združene države doživele še mnogo porazov, pripraviti pa se je treba na zelo dolgo vojno, ki bo krvava in draga. Napovedal je, da bodo ameriške kopne, pomorske in letalske sile prišle na angleško otočje. Združene države ne smejo zavzeti obrambnega stališča, ampak morajo ponesti vojno na sovražno ozemlje.

Ribbentrop v Budimpešti

Budimpešta, 7. jan. AS. Prednočnim zvečer je dopotoval na Madžarsko nemški zunanji minister Ribbentrop. Po prestopu meje se je odpeljal na posveto državnega upravitelja Horthyja. Ribbentrop, ki sta ga povabila madžarski regent in vlada, bo ostal nekaj dni v gosteh.

Silen mraz v Španiji

Madrid, 7. jan. AS. Silne snežene nevihte so pred nekaj dnevi občutno zavrele promet v severni Španiji. Mraz zelo pritiska. V Cotalayudu je padel termometer na 20 stopinj pod ničlo. Zaradi hudih snežnih zametov je prišlo zadnje dni v Španiji do nekaterih železniških nesreč. V provinci Saragosa sta pri postaji Castejon trčila osebni in tovorni vlak. Bilo je več ranjenih. Nekaj drugi vlak je iztiril blizu Avile.

Angleži prodajajo Evropo boljševikom

Nov dokaz angleške zlohotnosti

Rim, 7. jan. AS. Odkritje lista »Daily Mail«, da po koncu vojne ne bodo vse države dobile povrnjene svoje suverenosti, je izzvalo globok vtis na evropskem vzhodu, ker se v tem vidi potrditev govoric, da so bile nekatere evropske države med pogajanjimi Eden-Stalin, prodane od Anglosaksoncev boljševiki Rusiji v zameno za vojaško pomoč, ki jo prejema plukotracije od ruskega komunizma. S to neizvedljivo trgovino so dali Anglosaksonci svetu dokaz svoje nizkosti in skopali nov prepad med svojim in evropskim duhom. Vzhodne evropske države, ki pridejo v poštev, niso niti najmanj v skrbeh za svojo usodo, ker vedo, da države Osk ne

V Londonu priznavajo:

Položaj na Malajskem polotoku izredno resen

ozemlja, je nato poudaril. Na Malajskem polotoku pa čakajo Angleže še druge številne izkušnje. To so stavki iz poročila radijskega komentatorja.

Tokio, 7. jan. AS. Listi objavljajo pregled o napadih japonskega letalstva na Hilo in Havajske otoke. Trdnjava na otoku Corregidor, ki se še upira, je stalno pod ognjem japonskih letal, ki spuščajo na stotine bomb tudi na zaliv Olangapo, kjer se Amerikanci še tudi poskušajo upirati. List »Hoch« opisuje v poročilih o bojih na tem prostoru, kako velik je poleg izgube pomorskih sil tudi udarec gospodarstvu Združenih držav.

Saigon, 7. jan. AS: Poročila iz Cambere pravijo, da je zaradi poslabšanja položaja na Tihem morju in zaradi potreb skupne obrambe prišel neadoma v avstralsko prestolnico predsednik nizozemske indijske vlade Van Mook, ki bo s predsednikom avstralske vlade Curtinom obravnaval vprašanja, ki se nanašajo na zavezniško vrhovno poveljstvo na Tihem morju.

Tokio, 7. januarja. AS. Uradni govornik japonske vlade je izjavil, da nima uradnih podatkov o novicah, ki se tičejo gibanja za neodvisnost Birme in je poudaril, da ga bodo Angleži na vsak način skušali zatreti in storiti vse, kar je v njihovi moči, da ga zatro, ako ta novica odgovarja resnici.

Rim, 7. januarja. AS. Ko je danes zjutraj radio London komentiral vojaški položaj v vzhodni Aziji, je priznal, da je položaj na Malajskem polotoku zelo težak. Izgubili smo že veliko ozemlja. Izkušnje, pred katerimi se nahajamo na Malajskem polotoku in ki nas tam še čakajo, so zelo bridke.

Ameriška vojna mornarica se ne more kosati z japonsko

Berlin, 7. jan. AS: DNB je izvedel iz pristojnih virov, da skupno s skrbjo, ki jo je povzročilo angleški mornarici nemško letalstvo in pomorsko orožje v decembru mesecu, muči Amerikance velika skrb zaradi nesreče ameriškega vojnega brodograja na Tihem morju. Od devetih bojnih ladij, preostajajo Združenim državam: 27.000 tonska bojna ladja »Arkansas«, ki pripada razredu »Texas« in je bila zgrajena leta 1911. Te ladje že dolgo časa niso uporabljali. Njena sestrška ladja »Wyoming« je bila pred leti spremenjena v šolsko ladjo. Dve drugi bojni ladji zareda »Texas« sta prav tako zastareli. Njuna hitost znaša 19 vozlov. Te stare ladje se ne morejo kosati z modernimi japonskimi bojnimi ladjami ne po hitrosti, ne po učinkovitosti. Združenim državam je tako preostalo še šest bojnih ladij, dočim jih imajo Japonci najmanj devet.

Carigrad, 7. jan. AS. Vojaški kritik, ki v listu »Son Posta« razlaga odločitev Združenih držav, da

Usoda Singapurja zapečaten

Stockholm, 7. januarja. AS. Londonski dopisnik stockholmskega »Dagens Nyheter« piše danes zjutraj, da so vsa malajska letališča že v japonski lasti in da se verjetno Japonci poslužujejo zdaj že tudi letališča v Kuantanu za polete nad Singapur. Če je malajska fronta zlomljena, sodijo v Londonu, da je Singapur že izgubljen. Vojaški krogi nimajo mnogo upanja na možnost uspešnega skrajnega odpora.

Angleški Borneo v japonskih rokah

Tokio, 7. jan. AS: Z zavzetjem pristanišča Brunei in otoka Lubuan, zelo važnega vojaškega oporišča v severovzhodnem delu Brunejskega zaliva, se nahajajo dejansko vsa važna oporišča angleškega Bornea v japonski posesti. Japonski vojaški krogi menijo, da bo kmalu dokončana polna zasedba angleškega Bornea. Očividno je, da Angleži tam niso imeli kakega pomembnejšega vojaškega kontingenta in se ne morejo upirati Japoncem na okoli 1000 km dolgi obali Kitajskega morja. Angleški Borneo za Japonce ni velikega pomena samo v vojaškem pogledu, marveč tudi v gospodarskem. Poudarja se, da je že večina petrolejskih vrelcev na angleškem Borneo v rokah Japoncev, ki jih že lahko izkoriščajo.

Brunei je pristaniško mesto z 12.000 prebivalci. Njegovo pristanišče, zlasti pa otok Lubuan služi kot oporišče za podmornice. Brunei je tudi ključ, ki veže Borneo s Singapurjem in Hongkongom.

Uničene sovjetske čete v Evpatoriji

Odbit sovjetski napad pri Harkov

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan 7. jan.: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V žilavih bojih so bile na Krimu uničene sovražne sile, ki so se v zaščiti vojnih ladij izkrcale v Eupatoriji. Romunski oddelki so razbili majhno sovražno skupino, ki se je izkrcala jugozahodno od Feodozije. Nemška bojna, strmoglavka letala so uspešno napadala izkrcane sovjetske sile na Krimu in dovoze na Crnem morju.

Na srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča so se pri popuščanju mraza tudi večerj ponesečili mnogi sovražni napadi. Na prostoru severovzhodno od Harkova je bil odstranjen krajevni sovražni vdor med naše črte, in sicer od naših protinapadov. Pri tem sta bila razpršena dva sovjetska bataljona.

Na angleški vzhodni obali je bomba zadela in potopila 4000 tonsko trgovsko ladjo, dve bomb pa je v polno zadelo večjo industrijsko napravo.

V Severni Afriki ni bilo nobenih posebnih bojev. Bojna letala so napadala uspešno angleška letališča v Marmariki in na otoku Malti.

Stockholm, 7. januarja. AS. V januarju bo prispelo na Švedsko 450 finskih ranjencev, ki bodo sprejeti v oskrbo po švedskih bolnišnicah. Na Švedskem v ta namen že zbirajo denar, ki

ga bodo uporabili v ta namen, kakor tudi za oskrbo finskih otrok, katerih bo prišlo vsak teden okoli 2000 na Švedsko.

Prebivalstvo Rima

Rim, 7. jan. as. Zadnji statistični podatki o demografskem položaju mesta Rima v letu 1941. kažejo, da je demografski položaj Rima zadovoljiv. Porok je bilo vzadnjem letu v Rimu 9852, kar je nekaj manj od zadnjih dveh let. Število rojenih se je dvignilo na 29.819, kar je nekaj več, kakor prejšnje leto in občutno več v primeri z letom 1939. Končno število oseb, ki so se naselile v prestolnici, je bilo 55.421 in število oseb, ki so jo zapustile, 2.948. Presežek rojenih nad umrliimi znaša 14.801 in presežek ljudi, ki so se naselili v Rimu, od onih, ki so ga zapustili, 32.473. V enem letu se je torej prebivalstvo Rima pomnožilo za 46.000 novih mešanov. Konec decembra je znašalo prebivalstvo Rima 1.415.716 oseb.

Bolgarska mladina v Nemčiji

Sofija, 7. jan. AS. V skladu z določili dogovora med bolgarsko in nemško vlado bo v kratkem odšlo v Nemčijo 750 bolgarskih mladeničev, da se bodo tam specializirali v nemški letalski industriji.

Krušne karte v Bukarešti

Bukarešta, 7. jan. AS. V kratkem bo tudi v Bukarešti stopila v veljavo določba o racioniranju kruha. Kruh se bo dobil na karte pet dni v tednu, dva dneva v tednu pa se bo moralo prebivalstvo zadovoljiti s polento.

Krušne karte v Turčiji

Carigrad, 7. jan. AS. Kakor poročajo iz Carigrada, so tam ustanovili posebni prehranjevalni urad. V kratkem bodo uvedene tudi krušne karte.

Železniška nesreča v Turčiji

Carigrad, 7. januarja. AS. Včeraj popoldne je blizu postaje Haydar Fascia iztiril potniški vlak, ki vozi med Carigradom in Ankaro. Štirje vagoni so se pri tem razbili, ostali pa so samo iztirjeni. 23 potnikov je bilo ranjenih. Železniški promet med Ankaro in Carigradom je moral biti nekaj časa prekinjen.

Gospodarstvo

Preureditev zavarovalnega poslovanja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naredbo, po kateri se izvrši koncentracija vsega zavarovalnega poslovanja v Ljubljanski pokrajini. Ne gre pa pri tem za zavarovanje, ki ga izvajata družbi, ki imata sedež v Ljubljani, t. j. Vzajemna zavarovalnica in Zavarovalna banka »Slavija«.

Z dnem 31. decembra 1941 ustavijo zavarovalno poslovanje družbe in ga prenesejo na navedene družbe:

1. Jugoslavija in Feniks na Nacionalni zavarovalni zavod (INA).
2. Sava, Croatia, Zedinjena, Anker, Union — incendie — vie prenesejo poslovanje na Assicurazioni generali v Trstu.
3. Rosija Fonsijer, Internationale — nezgode, Royal Exchange Assurance Corporation in Nationale — življenje — požar prenesejo listnice na Jadransko zavarovalno družbo v Trstu.

Prevzem listnic Jugoslavije po INA ne obsega pravic za sklepanje novih pogodb v zavarovanju za elementarne nezgode, razen in to vključno do 31. decembra 1942 za obnovitve in povisek pri pogodbah, prevzetih.

Z dnem te naredbe prevzame ljubljansko podružnico zagrebškega Dunava z listnicami in kritji, ki so v Ljubljanski pokrajini, glavno zastopstvo splošne zavarovalne delniške družbe »Danubio« za Italijo, ljubljansko podružnico družbe »Elementare« pa prevzame z listnicami in kritji, ki so v Ljubljanski pokrajini, glavno zastopstvo splošne zavarovalne družbe »Elementare« za Italijo. Ti zastopstvi sta torej pooblaščenj opravljati v Ljubljanski pokrajini posle istih strok, ki so

jih doslej opravljalj oddajajoči zavodi, katere namo domestita.

Glede v točkah 1. do 3. navedenih zavodov pravi naredba, da družbe, ki nehajo poslovati v Ljubljanski pokrajini, prenesejo listnice in svoja kritja na družbe, ki so določene za njih prevzem. Listine o tem prenosu napravijo: 1. za družbe, ki so postavljene pod sekvester, njih sekvestri s prevzemajočimi družbami, 2. za vse druge oddajajoče družbe s prevzemajočimi, in se morajo predložiti te listine v roku, ki ga posamezno določi urad za nadzorovanje zasebnega zavarovanja, v odobritev Visokemu komisarju, ki odloči po zaslišanju posvetovalnega odbora.

Ce se listina v navedenem roku ne predloži, določi pogoje za prenos Visoki komisar po zaslišanju odbora.

Nadalje se prekleuje z veljavnostjo od 31. decembra 1941 »Društvo sv. Florijana proti požarnim škodam«, čigar listnice in kritja se prenesejo z dnem 1. januarja 1942 na Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani. Ti družbi morata predložiti na način in v rokih, ki so določeni za druge družbe, listine o prenosu in odobritev Visokemu komisarju. Ce tega ne storita, določi pogoje prenosa Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino po zaslišanju odbora o zavarovanstvu.

Vsi prenosi po tej naredbi se smatrajo za dokončne po odobritvi zadevnih listin, ki se objavljajo v Služenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Naredba je stopila v veljavo z dnem objave v Služenem listu, torej 3. januarja 1942.

Zvišanje deleža za obvezno oddajo goveje živine

Da se zagotovi preskrba z govejim mesom za potrebe Ljubljanske pokrajine, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odredil, da se delež za obvezno oddajo goveje živine v smislu čl. 2. naredbe št. 71 z dne 19. julija, ki je znašal doslej 20 % žive teže živine, pri čemer velja stanje živine na dan 5. junija lanskega leta, zviša na 25 %.

Prehranjevalni zavod Ljubljanske pokrajine mora poskrbeti za obvestitev imetnikov goveje živine in njih obšinskih zajednic o dodatni oddajni obveznosti 5 % žive teže živine, ki je težka nad 70 kg, po stanju živine dne 5. junija.

Naredba je objavljena v Služenem listu za Ljubljansko pokrajino dne 3. januarja letos in je tega dne stopila v veljavo.

Narodnoobrambni fond

Davčna uprava v Ljubljani — mesto razglašala: 1. Zaradi pravilne odmere morajo vsi davčni zavezanci, ki imajo 3 ali več živih zakonskih otrok izpod 21. leta starosti, vložiti v času od 1. do 31. januarja 1942-XX prijavo, v kateri je navesti imena in rojstne podatke otrok. Prijave je treba kolkovati z Lir 4.—. Tiskovine za prijave se dobe pri davčni upravi, Ljubljana, Vodnikov trg 5/II, soba št. 10.

Prijave, vložene po 31. januarju, se pri odmeri obrambnega fonda ne bodo upoštevale.

2. V istem roku morajo predložiti davčni upravi prijave tudi vsi preko 30 let stari možki davčni zavezanci, a) samci, b) oženjeni in vdovci brez otrok. Onim davčnim zavezancem, katerim so otroci pomrli in sedaj nimajo nobenega otroka, prijavi ni treba vlagati.

Iz Srbije

Uredba o obveznem delu in omejitvi svobodne zaposlitve. Na predlog notranjega ministra je srbska vlada izdala uredbo o obveznem delu in omejitvi svobodne zaposlitve. Po tej uredbi lahko notranji minister na zahtevo katkega resornega ministra in v sporazumu z ministrom za socialno politiko ter narodno zdravje prepove delovne odpovedi ali odpušcanje delavstva v gotovih važnih podjetjih in obratih brez dovoljenja organa, ki ga je v ta namen postavil minister za socialno politiko in ljudsko zdravje. Nove postavitve se prav tako lahko izvrše samo sporazumno z omenjenim organom. Notranji minister lahko nadalje zapove, da se morajo vse osebe od 17. do 45. leta, ki so bile v zadnjih treh letih vsaj štiri tedne zaposlene kot delavci v raznih podjetjih, obvezno prijaviti občinam, če so sedaj zaposlene v kakem drugem obratu. Notranji minister nadalje tudi lahko pozove na obvezno delo vse državljane od 17. do 45. leta v gotova podjetja ali v druge važne gospodarske ustanove, ne glede na to, če so v trenutku objave te uredbe zaposleni ali nezaposleni, ali pa izvršujejo kakšen svobodno poklic. Obvezno delo se računa z dnemov vročitve poziva na to delo in ne sme trajati več kot šest mesecev. Vsi vpklicanci na obvezno delo uživajo vse pravice namencev podjetij, v katero bodo poslani na delo ter bodo prejemali, kakor ostali uslužbenci, od tistega podjetja tudi plačo. Po treh mesecih dela bodo vsi, ki bodo morali oditi na obvezno delo, lahko dobili plačan štiri-dnevni dopust. Za vse tiste, ki se nč bi odzvali pozivu na obvezno delo, so predpisane zelo stroge kazni.

Predlog župana iz Šabca za razbremenitev občin od hipotek. dolgov. Župan v Šabcu, Pe-

Iz hrvatskega gospodarstva

Hrvatska poštna hranilnica. Od začetka ustanovitve hrvatske države pa do konca novembra je znašal promet hrvatske poštne hranilnice na čekovnih računih 43 milijard kun. Čekovne vloge so s koncem novembra dosegle stanje 1.8 milijarde kun.

Zvišanje glavnice zagrebške luščilnice riža. Zagrebška luščilnica riža namerava zvišati glavnicu od 2 na 3 milijone kun z izdajo 2000 novih delnic po 500 kun imenske vrednosti.

Helij na Hrvatskem. Zagrebški dnevnik »Gospodarstvo« poroča, da so poslali na analizo v Nemčijo nekatere količine zemeljskega plina, ki ga dobivajo v Slavoniji v bližini Daruvarja. Analiza je pokazala, da se nahaja v tem plinu tudi helij in sicer v malenkostnih količinah 0.004 do 0.005 %. Helij je, kot znano, plin, ki se rabi za polnjenje Zeppelinov, ker ne gori. Dosedaj je imela na ta plin monopol Amerika. Začele so se raziskave, če se da iz hrvatskega zemeljskega plina dobivati helij, odn. če se to izplača.

Cene na Hrvatskem. Po uradnih statističnih podatkih je od avgusta 1939 do začetka decembra narasel indeks življenjskih stroškov na Hrvatskem za 128 na 228 %, dočim je do začetka novembra narasel samo za 125 %. V novembru se je najbolj podražila kurjava in sicer je narasel indeks od 154 na 185, dočim je narasel indeks za obleko in obuete od 257 na 261, za prehrano od 245 na 251. Indeks stanovanjskih najemnin je ostal neizpremenjen na 100.

Zvišanje glavnice. Odobreno je tvrdki Saturnus d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov v Ljubljani zvišanje glavnic od 3 na 6 milij. din, odn. od 1.14 na 2.28 milij. lir.

Trgovinski register. Pri tvrdki Ivan Steh, veletrgovina z vinom in žganjem, družba z o. z. v Dobrepolju je izbrisan poslovodja Kajfež Josip, vpisana Steh Antč.

Zadružni register. Pri Hranilnici in posojilnici, zadr. z o. j. v Trebnjem je izbrisan član uprave Pust Jože, vpisan pa Pevec Alojz.

Likvidacija: Luščilnica riža, družba z om. zavezo v Ljubljani, Sladkor, družba z om. zavezo v Ljubljani.

Nov sekvester zavarovalnice Jugoslavija. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je imenoval namesto g. Costanta Pessata za sekvestra Jugoslavije, splošne zavarovalne družbe, comm. odv. Nina de Petrisa.

Ukinitev sekvestra zavarovalne družbe »Elementare«. Glede na prošnjo zavoda, da se sekvester ukine in ker se po opravljenih poizvedbah družbe ne more smatrati za sovražno, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odredil ukinitvev sekvestra te družbe.

Italijansko-danska trgovina. Nedavno je bil podpisan novi trgovinski sporazum med Italijo in Dansko, ki bo dovoljeval medsebojno trgovino v znesku nad 200 milijonov lir letno. Danska bo izvažala v Italijo živino, ribe, semena, stroje in motorje, dočim bo Italija dobavljala Danski kmetijske proizvode, tekstilne snovi, tkanine in manufakturo ter kemične proizvode.

Zmanjšanje delovnega tedna v tekstilni industriji. V rimskem Uradnem listu je izšel dekret, po katerem je prepovedano delati več kot 32 ur in pol tedna v predilnicah in tkalnicah volne, v industriji pletenin in nogavic, razen na Cotton statvah in v predilnicah in tkalnicah nacionalne preje, ki porabljajo stroje za volno in bombaž. Delodajalci morajo ukiniti delo ob nedeljah in en dan v tednu in ne morejo zvečati številca posad. V primerih izredne potrebe je dovoljeno delati na osnovi posebnega dovoljenja do 40 ur tedensko.

trovič Branko, je poslal srbski vladi predlog, s katerim jo naproša, naj bi s posebnim uredbo črtala vse hipotekarne dolgove posameznih srbskih mest pri Hipotekarni banki. Banka, ki je občinam tekotom prejšnjih let dala ta posojila, bi prišla do povračila dolžnih zneskov z novimi dohodki, ki jih vlada lahko dobi od zvišanja cen vsem tobačnim izdelkom za 100 %.

Plemeniti akcija nekaterih belgrajskih hišnih posestnikov. Nekateri hišni posestniki v Belgradu so tudi sami priskočili na pomoč svojim stanovanjskim najemnikom, samo da bi ti lažje preživeli božične praznike ter so se odpovedali najemnini za oddana stanovanja za mesec december.

Ustanovitev državne policije v Srbiji. Naš list je že poročal o ustanovitvi državne policije v Srbiji. Državna policija je že ustanovljena ter obsega dosedanjega žandarmerijo, mestno policijo in finančno kontrolo. Za poveljnika državne policije je postavljen polkovnik Ljuba Babič.

Predavanja proti komunizmu. Po vseh belgrajskih solah so bila prejšnji teden predavanja proti komunizmu. Predavanja so tako za šolsko mladino kakor tudi za njihove starše.

Tudi siromašnih katoličanov so se za praznike spomnili premožnejši katoličani v Belgradu. Da bi mogli tudi siromašnejši sloji preživeti malo boljše božične praznike, so premožnejši belgrajski katoličani za letošnje božične praznike povabili na svoje domove več siromašnih katoliških družin, katere so pridržali na kosilu in večerji. Tako je med drugimi napravil znan belgrajski mesar in izdelovalec klobas Smejkal. Njegovemu zgledu so sledili tudi nekateri gostilničarji ter so prav tako za praznike povabili v svoje gostilne najsiromašnejše sloje.

Ukrajina in Ukrajinci

Ukrajinsko področje meri 1.200.000 štirijskih kilometrov; od tega je obljudenih 1.100.000 štirijskih kilometrov. Iz tega se vidi, da je ukrajinsko področje samo dvakrat večje kakor Nemčija in Francija skupaj. Gostota prebivalstva znaša 40. Največja značilnost ukrajinske pokrajine je ravnica. Devet desetih Ukrajine je ena sama ravan. Le na jugovzhodu se dvigajo Karpati, ki jim pravijo Ukrajinci Verhovina, na jugu Krima je Jajla gorovje in pa obronki Kavkaza, kolikor segajo v najvzhodnejši konec Ukrajine. Kakor vidimo, je Ukrajina v celoti ravnina, le na mejah jo s treh strani obdaja gorovje. Od celotnega karpatskega gorskega venca odpade na Ukrajino tretjina v dolžini 400 kilometrov. Najvišji karpatski greben v Ukrajini je Crnchora z najvišjim vrhom Hovirla (2060 m). Na Krimu je v Jajla pogorju najvišji vrh le 1500 metrov visok.

Ob reki Bug leži Podlaše z mnogimi jezeri in ribniki. Vzhodno od Podlaše je Polisje (Polesje), polno močvirij in jezer, južno odtod pa Volinje, ki meji z Galicijo. Omeniti je treba še hribovje Tvari ali Medobori, ki se vleče od vzhodne Galicije vse do mesta Kaminec Podiljski. Ti kraji so polni gozdov in zelo malarični. V teh gozdovih je

silno veliko najrazličnejših jagod in drugih gozdnih sadežev kakor malokje v Evropi. Prav tako naleti v teh gozdovih na gozdne cvetlice, ki jih

Važnejše ukrajinske reke, ki teko preko Ukrajine in se iztekajo v Crno morje, so: Ceremos, Prut, Dnjester, Bug in Dnjeper. Najdaljša ukrajinska reka je Dnjeper; dolg je 2100 km. Izvira v Beli Rusiji, nato pa teče skozi najbogatejše ukrajinske kraje, kakor tudi skozi ukrajinsko prestolnico Kijevo. Nekaj edinstvenega so Dnjepru slavpovi, dvanajst po številu, ki jim pravijo »porohi«, t. j. pragi. Med šestimi Dnjeprskimi rokavi je polno otkov, na katerih je imela nekoč svoj sedež »Sit«, ukrajinska prostovoljska vojska, ki so jo sestavljali slavni kozaki. Dnjeper je sploh zibelka ukrajinskega narodnega življenja, ovekovečena tudi v narodnih pesmih.

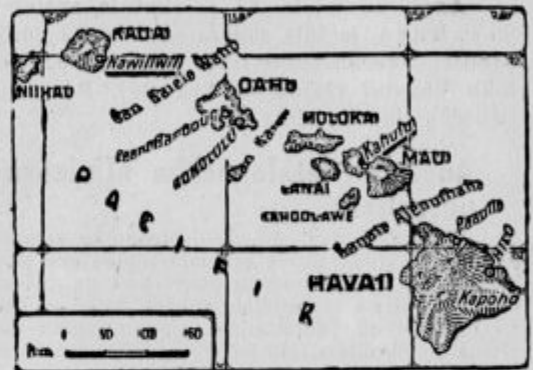
Ne vidi nikjer drugje v Evropi. Gozdne jagode so sladke in velike kakor naše vrtno jagode. Na južni strani Ukrajine leže Crno, Azovsko in Kaspisko morje. Najvažnejše je Crno morje s svojo »podružnico«, Azovskim morjem. Skupna površina teh dveh morij znaša 460.000 štirijskih kilometrov ter sta po Bosporju in Dardanelah zvezani z Egejskim in Sredozemskim morjem.

Havajsko otočje

leži v severnem delu Tihega morja. Globina morja okoli tega otočja znaša do 5000 metrov, celo otočje pa sestavlja veliko številno večjih in manjših skalovitih otokov. Najbolj zahodna skupina Havajskih otokov se imenuje Midway, to je »polovica poti«, ker se ta otok resnično nahaja na polovici poti med San Franciscom in Jokohamo. Havajsko otočje so Španci odkrili že v 16. stoletju, angleški kapitan Cook pa jih je najbolj proslavil po svetu po svojem obisku na otočju v letu 1769. Otočju je dal ime Sandwich, in sicer na čast svojemu pokrovitelju lordu Sandwichu, dнес pa se za to otočje uporablja samo ime Havajskega otočja. Otok Havaj je največji otok vsega otočja in leži najbolj vzhodno. Ta otok je izredno gorak in vulkana Mauna Kea in Mauna Loa dosežeta nad 4000 m višine.

Politično in gospodarsko središče otočja pa je otok Oahu s prestolnico Honolulu. Celo otočje ima površino 17.000 kv. km, to je približno tri četrtine Sicilije. Ko se je Cook izkrcal na otoku prvič, je izračunal, da živi na otočju nekaj sto tisoč ljudi. Ko je prišel Cook mednje, so prebivalci otočja živeli še zelo enostavno, skoraj kakor v kameni dobi. Ob koncu 18. stoletja so si ameriški kitolovci izbrali Havaje za svoje glavno oporišče. Američani so voditelju plemena Kamehamehi dali orožje, da si je podvrget celo otočje in si ustanovil kraljevino. Vladal je od leta 1789 do 1819 in je bil silno moder vladar. Stopil je v zvezo z evropskimi državami in pridobil si je tak sloves, da je dosegel, da so vse te velesile priznale neodvisnost njegove kraljevine. Vendar pa je leto

Po letu 1940 pa so se svetovne velesile začele zanimati za otočje. Rusija, Francija, Anglija in Združene države so tekmovala med seboj, kdo bi dobil otočje pod svojo oblast. Kralj Kamehameha III. pa je bil tako srečen, da je dosegel, da so vse te velesile priznale neodvisnost njegove kraljevine. Vendar pa je leto

dni za tem angleška fregata »Cayce« prišla pred otočje in namerila svoje topove nanje. Poveljnik fregate lord Paulets je kar na svojo roko proglasil priključitev Havajev angleškemu imperiju, londonska vlada pa tega njegovega dejanja ni odobrila. V letu 1874 je bil za kralja kronan David Kalakaua, ki je pripadal drugi veji dinastije. Delal se je, da je zelo napreden in je mnogo potoval po Ameriki in Evropi, zlasti v Združenih državah je opravljal mnogo trgovskih poslov in je z Združenimi državami sklenil prvo trgovsko pogodbo, ki je bila temelj ameriški oblasti na Havajih. Pod vladavo Kalakaua pa se je začelo veliko priseljevanje Japoncev, Kitajcev in Portugalcev. Kalakaua je umrl leta 1891 v San Franciscu in je zapustil prestol svoji sestri Liliuokalani. Toda že v letu 1893 je bila kraljica odstavljena in Havaji so bili oklicani za republiko. Kmalu nato je bila oklicana priključitev k Združenim državam, uprava Havajev pa je ostala avtonomna pod vodstvom senata in poslanske zbornice. Sedaj živi na Havajih samo še 20.000 domačinov, dočim jih je bilo v letu 1832 63.000. Največ je na otočju Japoncev, in sicer 150.000. Poleg tega živi še tam 65.000 Filipincev, 30.000 Kitajcev, 30.000 Portugalcev, 50.000 Američanov in nekaj tisoč Evropeev.

Iz Hrvatske

Poglavnik na Kordunu. Na starega leta dan se je mudil Poglavnik na Kordunu ter je prebil dan z ustaši in domobranci.

Likvidacija bivše vrbaske banovine. Likvidacija bivše vrbaske banovine bo trajala do konca meseca. Posle vseh odsekov razen finančnega in njegove likvidacije, bo vršila velika županija župe Sana in Luka. Finančni odsek je z novim letom prešel v sestavo državne blagajne. Likvidacija vseh oddelkov bivše banovine je v glavnem že gotova, razen tehniškega oddelka, ki ima veliko začetih, toda še ne končanih del.

Nove nemške šole. Na Hrvatskem so v zadnjem času odprli naslednje nove nemške šole: v Bosanski Gradiski, Boku, Leskovcu, Rudi pri Samoboru in Harkanovcih. Solo v Prandanovcih so pa zaprli.

Polkovnik Giglioli umrl. V Zagrebu je nedavno umrl član italijanskega vojaškega odposlanstva na Hrvatskem, Mario Giglioli. Pokojnik je spadal med odlične predstavnike italijanske oborožene sile ter se je med drugim udeležil vojnih pohodov v Libijo in Albanijo. Za svoje junaštvo je prejel tudi dve odlikovanji. Med drugim je dobil za hrabrost savojski križ ter dve srebrni in eno bronasto kolajno.

Dr. Budak, član Hrvatske akademije znanosti in umetnosti. Poglavnik je imenoval 17 novih članov Hrvatske akademije znanosti in umetnosti. Med drugimi je imenovan za člana največji sedaj živeči hrvatski pripovednik dr. Mile Budak, bivši prosvetni minister in sedanjji hrvatski poslanik v Berlinu ter ugleden član ustaškega vodstva. Za člana akademije znanosti in umetnosti je imenovan tudi znani slikar Ljuba Babič.

Največje lesno podjetje na Hrvatskem prešlo v državne roke. Večino delnic Gutmanovega lesnega podjetja v Našicah je kupila država ter je s tem to veliko lesno podjetje prešlo v državne roke.

Sofijski župan vožri novo leto zagrebškemu županu. Za novo leto je dobil zagrebški župan Verner tople čestitke od sofijskega župana, ki prav tako želi vse najboljše v novem letu tudi vsem Zagrebčanom.

Banj Aluka dobi radiooddajno postajo. V Banji Luki se je v zadnjem času mudila posebna komisija pristojnega ministarstva, ki je pregledovala terene za postavitev radiooddajne postaje v Banji Luki. Komisija je odločila, da bo postavila radijsko postajo blizu gospodarske šole. Banjaluška radijska postaja bo priključena zagrebški radijski postaji.

Bjelovar uvaja nove občinske doklade. Radi pokrižitja vseh izdatkov, ki jih predvideva novi proračun, je bjelovarska občina zvišala vse občinske doklade za 70%, uvedla je tudi nekaj novih.

2000 otrok obdarovanih v Ljubljani

Ob praznovanju fašistične Befane je prejela mladina Ducejeve darove

Pogled po veliki dvorani Doma liktorske mladine v Ljubljani, kjer je mladina prejela darila Ducejeve Befane

Na praznik sv. Treh kraljev je ljubljanska mladina obhajala praznik fašistične Befane. V veliki dvorani Narodne galerije se je zbralo ob 9.30 nad 1000 šolarjev in šolaric, včlanjenih v GILL-a, okrog 10 se je napolnila velika uni-onska dvorana s štirimi šolarji ljubljanskih šol, ki naj bi bili, čeprav vsi nečlani GILL-a, prav tako deležni darov, in ob 10.30 so bile šolarke, zbrane v veliki dvorani na Taboru, prav tako nečlanice GILL-a, obdarovane. Organizacija Befane je vodil podpoveljnik Glavnega Stana GILL-a Pertoldi, K obdaritvi v dvorani Narodne galerije pa so prihiteli odlični predstavniki, tako podprefekt comm. David kot zastopnik Visokega komisarja, Zvezni podtajnik comm. Gatti, pokrajinska zaupnica ženskih fašistov prof. De Vecchijeva, Zvezni podpoveljnik GILL-a prof. Cassani, ljubljanski župan dr. Adlešič, rektor univerze dr. Kos in številni drugi. V domu Ljubljanske liktorske mladine je ob velikem odru, ob katerem so bili razpostavljeni številni zavitki, in pred mizo, ki je bila prav tako založena z darili, začel slovesnost podpoveljnik GILL-a Cassani z naslednjim govorom:

Danes, o priliki Befane, ste se tukaj zbrali skupno s svojimi družinami, da sprejmete DUCEJEV dar. Ob tem času, ko je zbrano v Poveljstvih GILL-a po vsej Italiji na stotisoče otrok, ima ta svečanost dvojni pomen, materialni in moralni.

Materialno vrednost zato, ker DUCE zna s tem velikodušnim delom dokazati še enkrat svoje očetovstvo in resnično zanimanje za koristi onih sinov, ki niso premožni.

Praznik Befane, katerega je DUCE hotel zopet vzpostaviti kot tradicionalni praznik italijanskih otrok, vsebuje še neki drugi veliki duševni pomen; pred 1942 leti so trije stari in modri kralji z Vzhoda prinesli po dolgi in težavni hoji Jezuščku dragocene darove. On je bil ubog otrok, rojen pred par dnevi v jasi-
cah, ampak kljub temu so prihajali k njemu ubožni in mogočnejši. Prišli so zato, ker je Jezušček s svojim sladkim nasmehom poveljeval otroško čistost, ki je svetost družine in zaupanje v življenje; ideali, pred katerimi so se vedno priklanjali vsi zdravi narodi in vsi veliki voditelji.

Po teh krščanskih idealih se je tudi navdahnula volja Ducejeva in delo fašistične vlade, ki so vzgojili mladino po meščanskih pravilih ter branili in varovali družino. Druge vladne ureditve, kakor je boljše vzgoje, zanikajoč te ideale, so družino razkrojile in vzgojile mladino z nemeno sovraštva in rušenja, vsiljujoč jim medtem surovost vojne.

Toda ravno obratno je delo Duceja, ki danes posredno pošilja ubogim otrokom mesta Ljubljane darove, ki so izraženi v sledečih številkah:

1125 oblačilnih paketov, 1136 parov čevljev in 2265 paketov šolskih potrebščin v skupni vrednosti 195.000 lir.

Otroci, zahvalite se Duceju!
Na povelje »mirno!« so otroci vzkliknili Duceju, potem pa se je pričelo obdarovanje. Vsak otrok je prejel zavojček z darili.

Gostje, ki so bili ob začetku obdarovanja sami navzoči in tudi sami delili darove med mladino, so potem pohiteli v Union, kjer je imel nagovor na šolarje funkcionar GILL-a Migliorini in je pojasnil mladini pomen tega vsakoletnega praznika. Po pozdravu Duceju so spet navzočni odličniki začeli z razdeljevanjem in potem pohiteli še na Tabor, kjer je po nagovoru zvezne nadzornice Capiettijeve bila obdarovana še ženska mladež.

Vsega skupaj je bilo za praznik Befane v Ljubljani obdarovanih v vseh treh dvorinah okrog 2000 otrok z darili v skupni vrednosti okrog 200.000 lir. Vsak izmed otrok je dobil zavitek, na katerem je bil napis »Ducejeva Befana« in tudi ilustrirane mladinske časopise. Mladina, zbrana v Liktorskem domu GILL-a je dobila nekoliko manjše zavitke kakor mladež v Unionu in na Taboru. V teh zavitkih so bile sladkarije, mandarine, jabolka in dalje koristne šolske potrebšchine, kot peresa, svinčniki, zvezki, črnilo itd. Poleg tega je bil v vsakem od teh manjših zavitkov še bon za par čevljev. Te čevlje dobi obdarovanec brezplačno v potrebni velikosti v trgovini Bata samo, če predloži odgovarjajoče predpisano število točk oblačilne nakaznice. Obdarovanci v Unionu in na Taboru so dobili več sadja in več slaščic, vendar ne nakazil za čevlje. Poleg tega so v zavojih dobili vsi dečki ali kratke hlače, ali pa toplo majico. Deklice na Taboru pa so dobile več sadja, slaščic in šolskih potrebščin in poleg tega oblečko ali pa toplo majico. Poleg tega so dečki in deklice na Taboru in v Unionu, ki so bili deležni obdarovanja in bili stari 13—14 let

Obdarovane deklice so vse srečne pritiscale zavitke k sebi

Rimsko pismo:

Večno mesto ob novem letu

Novoletna voščila. Ljudje si ob novem letu voščijo vse najboljše za bodoče leto. Tako je navada. Tako nam veleva tudi srce. Mislimi smo na to tudi Slovenci, bivajoči v Rimu, ki vam po našem »Slovencu« izražamo najboljše želje za bodočnost. Mi nič ne gledamo nazaj, ampak samo naprej. Zato, ker imamo vero in zaupanje. Sleherni dan ponavljamo in bomo ponavljali tudi še naprej; Bog, ki je neskončno mogočen in neskončno dober, drži tudi našo usodo v svojih rokah. Ne bomo osramočeni, ker vanj zaupamo.

Cas, ki ga meri ura na steni, je kakor denar, ki je toliko vreden, kolikor je zanj mogoče kupiti. Čas prinaša za vsakega med nami odgovornost, nalogo in zasluge. Le dobro in pametno ga porabimo, vsak na svojem mestu in pri svojem delu; to so naše novoletne želje in voščila nam in vam!

Nekaj o rimskem vremenu. Najlažje je še o vremenu katero reči. Je pa tudi kaj povedati, o tem rimskem vremenu namreč. Kdor se je v pričetku tedna z mrzlega severa vozil proti Rimu in se veselil tople rimske zime, je bil zelo prevaran takoj v svojih prvih občutkih. Po cestah je pomatela mrzla tramontana in Rutellijeve nimbe na trgu Esedra, ki jih obliva visok vodomet, so si nadele kar močan leden oklep in mogočne ledene čelade na glavo, kar se ne zgodi vsako leto. V terek se je pričelo oblačiti in popoldne so že naletavale prve lahne snežinke. Ljudje so jih z zanimanjem motrili, otroci pa so jih razigrano lovili kakor sladkorce iz nebes. A kmalu je postal položaj bridko resen. Kar počeno je pričelo snežiti, kakor da smo kje v Ljubljani. Beli gost, katerega se je spoznavala mlada in staro razveselilo, je že po nekaj urah postal nadležen, ko je bilo kazno, da se hoče kar udomačiti. Rimljani

takih obiskov niso preveč veseli, ker niso zanje opremljeni, ne ljudje, ne živali in ne rastline. Spočetka moker sneg se je v mrzlem vetru spremenil v stekleno gladko in nevarno poledico, ki je povzročila takoj motnje v prometu. Ljudem in konjem je drselo, da so padali na poledenem tlaku. Rim je pozidan na gričih, kakor znano, in imajo nekatere ceste precej strmine. Tudi filobusi so prišli iz viže ter zastajali, ker se je na žicah nabral led. Bilo je mnogo pešcev poškodovanih in potolčenih, časopisi poročajo celo o smrtnih primerih. Severni veter je čez noč očistil ozračje, na starega leta dan pa je toplomer padel na 5 stopinj pod ničlo — nekaj zelo nenavadnega za Rim. Zjutraj so bile ceste kakor steklo — vse v ledu. Mestna uprava je poslala na delo tisoče delavcev, da očistijo prehode in jih nasujejo s peškom in žaganjem. Pa tudi hišni lastniki so bili pozvani, da očistijo cestne hodnike pred svojimi hišami. Popoldne pa je tudi sonce pomagalo preganjati neljubega gosta.

Ampak ni majhna reč sneg v Rimu. Vse o njem govori in razpravlja. Cisto neznan ljudje se ob srečanju ogovarjajo in ogorčujejo nad nenadno zimo, ki je pritisnila na večno mesto. Vsak je kaj posebnega kritičen. Rimljani niso vajeni veliko kuriti pozimi, letos pa že itak niso preveč založeni s kurivom. Tako je zelo nerodno prišel letošnji mraz in je vse naše upanje rimski koledar, ki se se menda vendar ni tako izmalil, da bi nam kar za dalj časa kazal mraz in sneg. Že vemo, kako bo prešlo. Nekaj dni bomo godrnjali in se sami sebi smilili, in že bodo toplejši dnevi. Sicer pa se prebivalstvo na splošno junaško drži, ker mnogi mislijo na svoje drage, ki Bog ve kje po svetu prenašajo trdote zimske vojske in morajo prestopati že vse drugačen mraz, kakor mi, ki sicer ne sedimo v zakurjenih sobah, pa smo vendarle pod zavarovano streho. Končno ima vsakdo še tudi to možnost, da smukne pod odejo in se v postelji pogreje, kar ni zameljanja vredna misel v tem času, ko je dan kratek, noč pa dolga.

dobili v zavežku tudi nakaznico za 50 lir. Denar lahko dvignejo v Domu liktorske mladine, kadar si žele nabaviti kake koristne potrebščine. Mladina, ki je bila obdarovana v Unionu in na Taboru, je bila izbrana iz vseh šol in iz vseh razredov po nasvetu učiteljev, ki so predlagali za obdarovanje najbolj siromašne in potrebne otroke, zlasti take iz številnih družin.

Obdarovanje šolske mladine je bilo in se izvaja na praznik Befane tudi po vseh drugih krajih pokrajine. Ker zahteva organizacija več časa, bo obdarovanje po drugih občinah trajalo do srede februarja. Organizacija Befane po občinah vodijo inspektorji zon in poveljniki GILL-a v občinah. Za obdarovanje šolske mladine po pokrajini je določenih okrog 400.000 lir, tako da bodo darila Befane razdeljena vsem šolskim otrokom v Ljubljanski pokrajini v celoti vredna 600.000 lir.

Delovanje GILL-a, ki je v kratkem času svojega obstoja ustanovil tako važne šolske kuhinje po vsej pokrajini, ki je poskrbel za obdarovanje otrok na praznik sv. Miklavža po zavetiščih in ki je po svojih načelih že priredil mnogo predstav in nastopov lutkovnega gledališča za mladino, je z obdarovanjem otrok na praznik sv. Treh kraljev nalo nov dokaz, kako vsestransko skrbi ta mladinska organizacija za dobrobit mladine. GILL skuša, ne da bi kaj obljubljala, dati in pomagati, kjer le more. To dela kljub veliki vojni in izvaja politiko miru, čeprav so ugodnosti namenjene slovenski mladini. Prav s tem hoče GILL dokazati svojo voljo do sodelovanja in miroljubnosti. Obdarovanje na praznik sv. Treh kraljev je stara italijanska navada, ki odgovarja italijanskemu načinu življenja. Ker fakizem se posebej poudarja skrb za malega človeka in delovne sile, so bili za Befano obdarovani v prvi vrsti samo otroci siromašnih družin, saj prav ti ne smejo čutili težav, ki jih nalaga vojna in zaradi tega ne smejo zastati v svojem razvoju. Po enem mesecu, odkar obstoji GILL, je prinesla prebivalstvu Ljubljanske pokrajine vse polno dokazov, kako dela in kako hoče delati v bodoče za koristi in zdrav telesni in duševni razvoj mladine.

Lepa otroška božična slovesnost

Na praznik sv. Treh kraljev so velike množice otrok, staršev in prijateljev mladine napolnile obsežno cerkev Marijinega Oznanjenja. Otroci so na slovesen način darovali božjemu Detetu »Jezusove dneve«, to je lističe, na katere si zapisujejo vsak dan svoje žrtve in dobra dela. Slovesnost je vodil stolni dekan dr. Frančišek Kimevec. Po svečanem vходу Križarjev in Klaric, ki so nosili v srebrnih zabožkih in zlatih košaricah »Jezusove dneve«, je nastopil gospod stolni dekan v prelepem ornatu ob slavnostni asistenci in je izpred oltarja zbrano mladino s prisrčnimi besedami nagovoril.

Med drugim je poudaril globoko vero in junaški pogum treh Modrih, ki so prinesli božjemu Detetu zlata, kadila in mire. Bodril je otroke, naj v tem posnemajo tri Modre pri nabiranju žrtvic, zatajevanj in odpovedi, da bo tudi njihove darove »mladi Kraljiček, kakor imenuje narodna cerkvena pesem božje Dete, z veseljem sprejel v blagor našega naroda in vsega trpečega sveta.

Po govoru so med igranjem svetonoečne pesmi belobelečeni otroci izročili drug za drugim svoje zabožke in košarice gospodu stolnemu dekanu v

Nagrade za rojstvo dvojčkov

Iz Ducejevega sklada je Visoki komisar podelil zakonema angentusu Leopoldu in Mariji iz Volake 7, občina Velike Lašče, nagrado v znesku 600 lir ob priliki rojstva dvojčkov.

Iz Ducejevega sklada je Visoki komisar podelil zakonema Karlovsku Franu in Vidi iz Šmarjete 24, okraj Novo mesto, nagrado v znesku 600 lir ob priliki rojstva dvojčkov.

Zabavne kinematografske predstave Gilla za mladino

Zvezno poveljstvo Italijanske liktorske mladine v Ljubljani je dalo v dvorani Pokrajinskega Dopolavora kinematografske predstave, katere so se v največji meri udeležili otroci, ki dobivajo hrano v ljubljanskih kuhinjah GILL-a.

Predstava je zelo zabavala otroke in je bila sestavljena iz petih barvnih filmov: filmski pregled GILL-a, njegovo delovanje v mesecu decembru, žurnal LUCE, zabavni film »Lov na lisico na Madžarskem« in film »Fašistične počitnice iz polletnih kolonij GILL-a v letu XX.

Božični šolski odmor

Visoki komisariat je odredil, da se božični šolski odmor letos podaljša do vstetega 18. januarja 1942.

Ta odredba ne velja za one šole, ki so imele vsaj 14 dni manj pouka kakor ostale, ker šolski prostori niso bili na razpolago (bodisi da so vsaj 14 dni po 4. oktobru šele pričele s poukom ali pa ga vsaj za toliko prekinile itd.).

Dogoni klavne živine

Prehranjevalni zavod Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu te-le dogone za klavno živino:

v torek, 13. t. m. v Zužemberku za govedo,

v torek, 13. t. m. v Velikih Laščah za govedo in evinje,

v sredo, 14. t. m. v Novem mestu za govedo in evinje in

v sredo, 14. t. m. v Rakeku za govedo in evinje.

S Spodnjega Štajerskega

Maribor poslal tri vagon volnenih izdelkov in smučk nemškimi vojakom na bojišče. »Marburgerica« poroča, da je prejšnjo soboto odšel iz Maribora četrty vagon volnenih izdelkov in smučk, ki so jih darovali člani Štajerske domovinske zveze nemškimi vojakom na vzhodnem bojišču. Ob tej priliki je bila v Mariboru na glavnem trgu tudi velika slavnost, katere so se udeležili poleg župana Knauesa tudi vsi vodilni funkcionarji štajerske domovinske zveze in Hitlerjevih mladinskih organizacij. Nabiralna akcija za oddajo vseh toplejših delov obleke, ki jih nujno rabijo vojaki na vzhodnem bojišču, je pa v Mariboru še nadalje v teku. Po poročilu iste »Marburgerice« sta tudi ptujsko in ljubljansko okrožje nabrali volnenih jopičev, majic, nogavic, rokavic in kućem ter smučk za en vagon.

Delavska zborovanja na Spodnjem Štajerskem. Posamezne skupine Staj. dom. zveze so v zadnjem času priredile več zborovanj delavstva v posameznih tovarniških obratih. Eno takšnih zborovanj je bilo na Teznu pri Mariboru, drugo pa v Laurihovi usnjarni v Konjicah.

Civilne poroke na Spodnjem Štajerskem. V Celju se je oni dan civilno poročil član stranke Alojz Ammler z Ano Šolsček iz Laškega. Ammler se pridno udeležuje v Staj. dom. zvezi. — V Mozirju se je pred dnevi civilno poročil Pavel Grego z Lepe nje z Justino Scharner iz Soštanja. Poročil ju je župan Johann Scherhauer ki je imel na novoročenca tudi nagovor o pomenu zakona in o nalogah družine v nacionalsocialistični Nemčiji. Mladoporočenca sta tudi dobila od občine kot darilo Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf«.

Ljudsko gibanje v Mariboru. V drugi polovici prejšnjega meseca je bilo v Mariboru 89 rojstev, od tega 40 dečkov in 49 deklic, smrtnih primerov je bilo 41. Umrla je 18 moških in 23 žensk. Porok je bilo v istem času 70, rekordno število, če ga primerjamo s porokami v prvi polovici decembra, ko jih je bilo samo 17.

lov. Tudi Herod ima svojo palačo, pa nekoliko za bregom, da ne vidi pota Modrih, čeprav stoji na balkonu in se zamišljeno čohlja po kepasti bradi.

Kamnita tabla nam pravi, da imamo pred sabo »italianissimo ed antico presepe« in to bo gotovo precej res. Zato imajo izvestno zgodovinsko kulturno vrednost za Italijane, kot zanimivost pa so za vsakega vredne, da si jih ogleda.

Knjige za mladino. Sedaj v prazničnih dneh so knjižne izlozbe doživele naravnost revolucijo. Pesniki, filozofi in romanopisci so se morali umakniti mladinskemu slovetvu, ki se peča z manj resnimi vprašanji. Italijani imajo neverjetno bogstvo mladinskih knjig, kar dokazuje, da se najde zanje tudi dovolj odjemalcev. Poleg starih klasičnih mladinskih pisateljev, kakor so Jules Verne, Andersen, Colodi, je polno novodobnih mladinskih piscev, ki uspešno tekmujejo s starejšo mladinsko literaturo. Samo nekaj jih omenim, vmes so seveda tudi prevodi: Walter Spierling: Mille piccole meraviglie (založnik Mondadori); Lucilla Antonelli: Lucilla (z. Corbaccio); ista pisateljica: Zingaro (dobar mladinski roman); Howard Spriang: Il circo Sampson, in pa: Figlio, figlio mio (obe prav dobri mladinski knjigi (izd. Corbaccio). Istituto Editoriale Cisalpino je izdal več lepih mladinskih del, kakor: Letronico; Periscopio; Bruno Arcangeli: Venite con me nell'impossibile; Il primo viaggio intorno al mondo di Antonio Pigafetta. Izdajatelj Paravia je izdal Odisejevo zgodbo: Storia d'un viaggio che non finisce mai, ki jo je za otroke napisala Amelia Mellisari. Potem je seveda tudi več vrstih mladinskih knjig, ki na poučen in otrokom dostopen način obravnavajo Jezusovo življenje, verske resnice itd. Izбира je mnogovrstna za razne okuse in tudi razno starostno dobo. Z marsikatero mladinsko knjigo imajo vedno tudi odrasli svoje veselje, saj v njih zopet najdejo svoj že davno, a nileteše doživeti svet.

Najznamenitejše rimske jaslice. Mislim sem, da so pri Mariji Snežni, kjer hranijo ostanke betlehemske jaslice, pa ni tako. Najimnitenjše rimske jaslice so v baziliki sv. Kozma in Damijana poleg starega rimskega foruma, prav blizu nove veličastne vie del Impero. Za ogled je treba plačati 2 liri, pa je vedno doeti občudovalec, domačinov in tujevc. V oskrbi jih imajo frančiškani, ki so staro umetnino, katere početki naj bi segali v 7. stoletje, leta 1939 obnovili in prenovili.

Domovina teh jaslic je prav za prav Neapelj, kjer so nastale na pobudo burbonskih kraljev, zlasti Karla III., ki naj bi jih tudi sam lastnoročno pomagal graditi. Sicer jih pa pripisujejo umetnikom znanih imen, kakor Giuseppe Sammartino, Schettino, Gori, Mosca, Vassallo in še nekaterim drugim. Dolžina jaslic je 15 m, višina 9 m in globina 7 m. Verjetno so to največje jaslice na svetu in predstavljajo dejansko življenje časa, v katerem so nastale in kakor se je odigravalo na vasi, v trgih in mestih. Je spretna reprodukcija napolitanskega življenja, navad in običajev, ki je poživljena z alegorijo svete noči, ko so angeli oznanili pastirjem veselo sporočilo. Nastopa na tisoče oseb, ki so oblečene v nočo tedanjega časa; vidimo življenje v družini, na vasi, razne obrti, zabave, celo ženitovnjaški ples; možaki tvorijo na trg deželne prideleke, a žene se doma ukvarjajo s perutnino, drobnico, napajajo krave, druge predejo, živajo, pestujejo otroke itd. Kmetje obirajo olive in oranžna drevesa, trgajo grozdje in ga stiskajo v vino; tam neke žene peče kostani, druga pa krmi prašiče. Vse je izdelano kar moč naravno in sila nazorno, med drevjem se belijo hiše, v ozadju pa mesta in gradovi. Pestrost oblek je prav izredna in ima svoj folkloriščen pomen. Posamezne figure so visoke do 20 cm in tudi višje. Najbolj kakopak pihnejo Modri iz Jutrove dežele, s fantastičnimi kamelami in bogatim spremstvom, med katerim tudi ne manjkajo črni zamorci. Na zvezdnatem nebu sije luna in zvezda repatica, izpod nebesa pa se vsipajo tropi ange-

Drobne novice

Koledar

Cetrtek, 8. januarja: Severin, opat; Teofil, mučenec; Erhard, škof; Maksim, škof; Pacient, škof; Apolinar, škof.
 Petek, 9. januarja: Julijan, mučenec; Bazilisa, devica in mučenica; Peter, škof; Marcijana, devica in mučenica; Revokat, mučenec.

Novi grobovi

† S. Agneta Rozalija Hude umrla. V torek je umrla v Leonišču v Ljubljani dobro znana usmiljenka s. Agneta Hude. Vstopila je v družbo usmiljenih sester leta 1896. Takoj po končanem noviciatu je bila dodeljena kot operacijska sestra v Leonišče, kjer je delovala preko deset let. Bila je v Novem mestu v ženski bolnišnici prednica od leta 1908 do 1918, ko je prišla za predstojnico v Leonišče. Tu je mnogo storila za razširitev sanatorija. Leta 1928 ji je pa bilo poverjeno važno mesto predstojnice v novi veliki državni bolnišnici v Belgradu, kjer je delovala v veliko zadovoljstvo zdravnikov in bolnikov do poletja 1940, ko se je začutila bolno in prosila za lažje mesto. Bila je nastavljena v Trbovljah, kjer je preteklo poletje zbolela. Na posteljo jo je priklenila težka bolezen za dobo petih mesecev. Pogreb bo danes popoldne ob dveh z 2al k Sv. Križu. Njena velika dobra dela ji bodo sledila preko groba. R. L. P.

† Josip Stupica. V sredo zjutraj je po dolgi in mučni bolezni zatnil oči ugledni ljubljanski posestnik in trgovec Josip Stupca v visoki starosti 69 let. Pokopali ga bodo v petek 9. januarja ob 3 popoldne iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah. Blagemu pokojniku naj sveči večna luč, vsem njegovim dragim naše sožalje!

† V Moravčah je v soboto 3. januarja ponoči nenadoma zadeta od kapi umrla ga. Marija Detela roj. Kopač, p. d. Jakobova mama. Pogreb je bil včeraj, na praznik sv. Treh kraljev, popoldne. Priporočamo jo v molitve. Ostali naši sožalje!

† Prof. Lojze Založnik. V Zibiki na Stajerskem je pred božičem umrl profesor mariborske gimnazije g. Lojze Založnik, star komaj nekaj nad 30 let. Ze na univerzi je nevarno zbolel na grlu in se ni nikdar več pozdravil. Le par let je s težavo opravljal profesorsko službo. Ko je popolnoma opešal, je šel v svoji materi na Tinsko v župniji Zibika, kjer je zdaj bolezi podlegel. Pokopan je med svojimi rojaki na farnem pokopališču sv. Jerneja. Gimnazijo in univerzo je študiral v Ljubljani. Bil je iz ugledne in mnogostevne kmetske družine. Tri njegove sestre so usmiljenke — ena je celo v kitajskih misijonih. Zapušča mater, ženo in dvoje otrok. Počivaj v miru med svojimi!

Ko je naš prevz. gospod ško! in nadpastir vabil vse vernike, da bi se oprljal pobožnosti 9 prvih petkov na š. sv. Sreč J. v zadoščenje za naše grehe in za rešitev iz sedanjih togob, je zastavil važno vprašanje: »Ali niso težke preizkušnje, ki zadevajo danes vse narode, kazni za laži kršćanstva sedanje dobe?«
 Naj zaneprei ta zaslušana opnašava ne imei več upravičenosti v naših vstah. Naj zavlada pristna bogovdanost in bogoljubnost po naših domovih. Naj bodo čuvarji bogoljubnosti zlasti tudi naši možje in fantje. V

»BOGOLJUBU«

bodo našli krepko pobudo in trdno oporo! Nikar odlašati z naročanjem!

Uprava, Ljubljana, Ljudska tiskarna

— Vreme. Od pretekle sobote naprej že traja južno, toplo vreme, ko smo brez mraza in kaže toploter že zjutraj nad ničlo. Je res za januar to prav milo in toplo vreme. Na praznik sv. Treh kraljev 1. 1929 smo n. pr. doživeli silne snežne viharje, ko je v nekaj dneh padlo do 1 m snega in je nato okoli 10. januarja pritisnil silovit mraz. Letos je januar neprimerno bolj topel. Na praznik je toploter zaznamoval najvišjo dnevno toplotu +8.6 stopinj Celzija, kar je n. pr. takole meseca marca. V ponedeljek je bila zjutraj najnižja temperatura +2 stopinj Celzija, torej tudi nad ničlo. Močno je oblačno. Počasni rosi. Na praznik je zmerno deževalo in je do ponedeljka zjutraj padlo za 1.2 mm dežja. Nasprotno barometer še vedno pada. V soboto je bilo barometriko stanje 765.5 mm, a v ponedeljek 759.6 mm. V ponedeljek dopoldne je tu intam začel naletavati sneg, to poredkoma. Zapihal je sever. V eredo zjutraj so zopet naletavale redke snežinke.

— Gocenci Zavoda sv. Stanislava naj se vrnejo 19. jan. dopoldne. — Vodstvo zavoda.

— Zdrženje trgovcev Ljubljanske pokrajine sporoča, da so obzrci za prijavo nakupa in prejema tekstilnih in oblačilnih predmetov za g. rosište že naprodaj v pisarni Zdrženja, Trgovski dom.

Razdelitev poslov na okr. sodišču

Ljubljana, 7. januarja.

Z novim letom so bile na tukajšnjem okrajnem sodišču izvedene nekatere spremembe sodnih poslov. Se vedno obstajajo štiri oddelki za civilne pravde in trije oddelki za razne izvršilne zadeve. Posli eo drugače sodnikom v splošnem takole razdeljeni:

Vodstvo sodišča in zadeve sodne uprave je z novim letom prevzel starešina g. Fran Orožen, doselej kot sodnik dodeljen ljubljanskemu okrožnemu sodišču. Njegov namestnik sodnik Milan Tominec. Sodnik g. Ferdinand Merala je premeščen k civilnemu oddelku okrožnega sodišča. Prvi oddelek (nesporne zadeve pridržalno in prekliono postopanje) vodi starešina Fran Orožen, namestnik Milan Tominec.

II. oddelek (civilne pravdne zadeve črk A, B, C, D — razen pravd proti državnemu zakladu — F, G, H, I po imenih toženih strank tožbe zaradi odškodnine iz avtomobilskih obratov, malotne zadeve po črki K, stanovanjski in mejni spori): sodnik Janko Müller, namestnik sodnik Leopold Šmalc.

III. oddelek (civilne pravde s črkami K, J, M, N, O, stanovanjske pravde in mejni spori): sodnik Jože Rus, namestnik dr. Valentin Benedik.

IV. oddelek (Civilne pravde s črkami P, R, S, S, stanovanjske pravde itd.): sodnik Leopold Šmalc, namestnik Janko Müller.

IV-a. oddelek (Civilne pravde s črkami C, D — samo proti državnemu zakladu — E, J, T—Z itd.): sodnik dr. Valentin Benedik, namestnik Jože Rus.

V. oddelek (izvršilne zadeve čk A—J itd.): sodnik Karel Pleiweis, namestnika: Albin Torelli in Jože Tomc.

V-a. oddelek (izvršilne zadeve črk R—Z itd.): sodnik Albin Torelli, namestnika: Karel Pleiweis in Jože Tomc.

V-b. oddelek (izvršilne zadeve črk K—P itd.): sodnik Jože Tomc, namestnika Karel Pleiweis in Albin Torelli.

VI. kazenski oddelek (kazenske zadeve za mesto in deželo na levem bregu Ljubljanice, Ježica, Ljubljana VII in Zgornja Šiška): sodnik Fran Peterca, namestnik Vinko Pance.

VII. kazenski oddelek (kazenske zadeve za mesto in deželo na desnem bregu Ljubljanice in Save, Ljubljana VII, Zgornja Šiška, Moste): sodnik Vinko Pance, namestnik Fran Peterca.

VIII. oddelek (zadeve nesporne sodstva razen mesta sodnik za mlajše maloletnike): sodnik Milan Tominec.

Zemljiska knjiga: sodnik Jože Tomc, namestnik Albin Torelli.

Odprtje družabnih prostorov vojaškega Dopolavora

Na sedežu Dopolavora na Taboru je bila na praznik ob enajstih s prisrčno slovesnostjo odprta skupina družabnih prostorov za vojake. Otvoritve so se udeležili Viceprefekt comm. David kot zastopnik Visokega Komisarja, Zvezni podtajnik Gatti, pokrajinska zaupnica ženskih fašijev ga. De Vecchijeva, ljubljanski župan dr. Adlešič, direktor univerze dr. Kos in številni drugi gostje. Funkcionarji Dopolavora so najprej razkazali gostom obsežno in lepo urejeno čitalnico, igralnico in sobo za podčastnike. V okrepčevalnici je bilo navzočim vojakom postreženo s kozarcem vina, kruhom in južnim sadjem. Zastopnik divizijskega poveljnika, ki si je z zanimanjem ogledal sodobne naprave vojaškega Dopolavora, je s kratkim nagovorom vojakom poudaril pomen te pridobitve, nakar so bili novi prostori vojaškega Dopolavora izročeni svojemu namenu.

Lepo prostore poživljajo učinkovite stenske slikarje in napisi. Slike so izdelali podporočnika Valter Lazzaro in Alfredo Faggiani ter vojak Remigi Gardo. Zivahne slike so žele polno priznanje. V okrepčevalnici, v kateri stoje mize in stoli in ki ima v posebnem delu urejen in založen bu-

I Socialno gospodarski odbor za rejo prešičkov v Ljubljani sporoča svojim članom, ki imajo prešička v Ljubljani, da smo primorani zaradi narastle druginje in tudi zaradi tega, ker prešički rabijo vedno več hrane, povišati hranarino na 100 lir mesečno. Hranarino bomo pobirali 8. in 9. t. m. na Reeljevi cesti št. 8 in sicer v mlekarni g.A. Jermaric. Naprošamo vse lastnike prešičkov, da takoj poravnajo hranarino za celi mesec, ker denar rabimo za nabavo krme. Vse drugi bomo povedali na seji, ki se bo vršila prve dni prihodnjega tedna, ko bomo pravočasno objavili v listih točen dan in uro.

I Samo še v nedeljo 11. januarja ob petih popoldne si lahko še ogledate lepo svetopisemsko dramo »Jeftejeva hčica, ki jo ponovi dekliska Marijina kongregacija Marijinega Oznanjenja v franciškanski dvorani. Prikrbite si pravočasno vstopnice pri Sfiligoju.

I Namesto venca na grob g. kan. Sušnika je dal g. Mozetič Josip, zidarski mojster, 100 lir za sirote v Marijanišču.

I L. M. Škerjančeva Tretja simfonija je bila dokončana konec marca minulega leta. V njej je skladatelj nadaljeval pot, katero je nakazala njegova Druga simfonija, katere prva izvedba je bila v maju lanskega leta na koncertu ljubljanske Filharmonije pod taktirko Sama Hubada in na katerem koncertu je doseglo delo odlični uspeh. Nova Škerjančeva simfonija vsebuje zgoščeno vse značilnosti prejšnje, katerim so dodane razvojno pogojene nove slogovne in vsebinske posebnosti. Z Drugo simfonijo ima Tretja skupnost trodelne oblike. Prvi stavek, Andante marziale, ima živahen borbeni značaj, drugi, Adagio, pomeni lirčni intermezzo, medtem ko je tretji sveža, zavzetna simfonična korčnica, ki zmagovito zaključuje simfonijo, vsebujoč

Iz Novega mesta

Pogreb žrtve železniške nesreče. V ponedeljek popoldne so ob veliki udeležbi stanovanjskih tovaršev pokopali 49 letnega železničarja, uslužbenca Franca Vidica iz Cegelnice, ki ga je v soboto dopoldne pri opravljanju službe zadela težka nesreča. Pri premikanju vozov je po nesreči prišel med odbijače. Hud priitek mu je strl prsni koš. Čeprav so mu nudili takojšnjo zdravniško pomoč, je pol ure po nesreči zaradi hudih poškodb izdihnil. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Občni zbor živinorejskega selekcijskega društva v Novem mestu se bo vršil v nedeljo, 18. jan. t. l. ob 9 dopoldne na kmetijski šoli na Grmu. Člani društva in vsi, ki jim je do napredka živinoreje, vabljenti.

Antonov sejm v Kostanjevici. Na novem sejmišču v Kostanjevici bo na Antonovo, dne 17. januarja velik živalski in kramarski sejm. Kupci in prodajalci vabljenti!

Namesto venca na grob pok. Adama Frančeta sta darovala sekciji za socialno pomoč RK v Novem mestu gg. Berger Rudolf in Burger Marica 100 lir. Gasilska četa v Novem mestu pa je v spomin pokojnika, kot svojega dolgoletnega člana, darovala znesek 50 lir. Iskrena hvala. — Iz pisarne odvjetnika Bučarja Jožeta smo prejeli znesek 500 lir kot darilo socialnemu odelku RK v Novem mestu iz neke sodne poravnave, sklenjene pred sodiščem. — Pri socialnem odelku RK v Novem mestu naj se nemudoma zglesi priseljenec moškega ali ženskega spola s popolnim znanjem italijanskega jezika v besedi in pisavi!

Iz Goriške pokrajine

Lepa cerkvena slovesnost v Gradnem v Brdih. Pretekli mesec je naša župnija doživela lep in pomemben praznik. Po zamisli našega mladega g. župnika Bernardina Godniča smo tudi v naši cerkvi slovesno ustoličili kip Srca Jezusovega. Naši ljudje že dolga leta vneto častijo presveto Srce. Zadnje čase je pa ta pobožnost zajela vse plasti in ni zato nič čudnega, če je že prva spodbuda vzbudila veliko navdušenje v vsej župniji. Farani so takoj poskrbeli za kritje vseh stroškov in se je slovesnost lahko izvedla že isti mesec. Cerkevno slavje je pripravila tridnevna, ki jo je vodil mladi velikožabejski župnik g. dr. Rudolf Klince. Obisk jutranjih in večernih govorov je bil polnoštevilen. V nedeljo, ki je bila določena za slovesnost, je bila zjutraj skupno sv. obhajilo, ob desetih slovesna sv. maša, popoldne pa izredna sklepna pobožnost. Že dobro uro pred začetkom sv. opravila se je cerkev napolnila vernikov, prišli so zlasti vsi naši fantje, ki naj bi nosili in spremljali novi kip v slovesni procesiji. Lepo je bilo videti fante, ki so si za to priložnost nataknili rdeč nagelček z rdečo pentljo. Ob določeni uri smo bili vsak in vsi na svojem mestu. Na pričetku je stopil k zadnjemu nagovoru slavnostni pridigar, ki smo ga vse zadnje dni tako radi poslušali in nam je govoril toplo in ogrel naša srca. Nato je pristopil k oltarju in kipu g. dekan Jožef Godnič iz Dornberga, stric našega župnika, ki rad prihiti v naša Brda. Po obitajnem blagoslovu se je razvila slovesna procesija kar do Višnjevika, ki je središče vse župnije. V dolgem sprevodu so stopali malone vsi: otroci in dekleta, fantje s kipom in za njimi možje in žene. Molitev sv. rožnega venca je kaj slovesno odmevala z enega konca do drugega. Ob povratku v cerkev so zabučale orgle za slovesne litanije presvetege Srca Jezusovega in sklepno zahvalno pesem. Množica se je vsa poživiljena vračala na svoje domove in je hvaležna g. župniku za toliko duhovno veselje v težkih časih

Gledališče

Drama. Cetrtek, 8. ob 17.30: »Dome, Red Cetrtek, Petek, 9. ob 17: »Hamlet«. Red B. Sobota, 10. ob 17.30: »Boier Andraž«. Izven. Opera. Cetrtek, 8: Zaprti (generalna), Petek, 9. ob 17: »Ples v Operic. Opereta. Premiera. Red Premierski.

Radio Ljubljana

Cetrtek, 8. januarja: 7.30 Radijska poročila — 7.45 Pesmi in napevi, vmes ob 8 napoved časa — 8.15 Radijska poročila — 12.15 Koncert Avgusta Lidije Proietti — 12.40 Harmonikaš Avgust Stanko — 13 Napoved časa — Radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Orkester EIAR-ja pod vodstvom D. M. Šitanca s sodelovanjem solistov ljubljanske komornega zboru: operetna glasba — 14 Radijska poročila — 14.15 Orkester Cetra pod vodstvom Barzize — 14.45 Koncert sopranistke Evgenije Careske in violinistke Pine Carminelli, pri klavirju Giorgio Favaretto — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Pisana glasba — 20 Napoved časa — Radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom — 20.30 Prenos iz milanske Skale: Mefistofes v odmorih pogovor s slovenščini in novice v slovenščini — Po operi radijska poročila.

Rokodelski oder

Opozarjamo na veselo komedijo, ki je imela zelo velik uspeh! »Cvrčka za petjo« bo vprizoril »Rokodelski oder« v nedeljo, 11. t. m. ob petih popoldne. Vsem, ki si žele prijetnega razvedrila, priporočamo, da posejijo to nad vse ljubko izdelano komedijo. Med odmori godba! Prekrbite si vstopnice v predprodaji, ki bo v nedeljo od 10—12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petrankova 12-I.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Uštar, Selenburgova ul. 7.

Poizvedovanja

Pozabila sem 1. januarja ob 14.30 v vlaku ročno torbico, v kateri so bila očala in drugi epomini. Prosim najditelja, naj jo vrne upravi »Slovenca«.

Izgubila je revna ženska denarnico z 80 lirami v ponedeljek ob 10.30 v veži mlekarne Sv. Jakoba trg 3. Lepo prosi najditelja, naj odda denarnico upravi »Slovenca«.

II.

Na sprehodu s sanmi.

Bilo je nekega jako mrzlega zimskega dne; tak mraz je bil, da je zeblo še nas, gozdne palčke, ki se sicer prav nič ne bojimo mraza. Kar se pa mene, Modrijančka, tiče, se pa še v najhujšem mrazu sprehajam v fraku in cilindru in sploh niti ne vem, kaj da je zimska sukinja in učma.

No — in na tak mrzli zimski dan, ko je bila vsa zemlja pokrita s snegom, in smo mi — malčki — kukali izpod mahu pod visokimi jelkami in borovci, pokritimi z ivjem, so se nenadoma iz dalje zaslišali krugaljčki sani.

»Tod blizu se nekje peljejo sani,« je spregovoril očka Bradač.

movinske zveze na Gorenjskem Vilhelm Schick, ki je izpolnil dano nalogo z organizacijo koroške domovinske zveze na Gorenjskem, je bil poklican nazaj v Celovec.

Vlak je prijel na božični večer na cestnem križišču pri Križah poštni avtobus. Sofer avtobusa Zupan je hotel prehiteti vlak ki je vozil proti Trzinju. Avtobus je švignil čez tir, vendar je lokomotiva avtobus odrinila. Potniki so dobili le lažje poškodbe in so bili prepeljani na Golinj.

Tečaj nemških pesmi v Ratečah. Krajevna skupina koroške domovinske zveze je priredila v Ratečah na Gorenjskem tečaj, na katerem se ženske dvakrat na teden sestajajo, da se naučijo nemških pesmi.

Smrt najstarejšega Moravčana. Nedavno je umrl v Moravčah bivši klobučar in posestnik Anton Orehek, ki se je rodil leta 1843. Umrl je torej v 98. letu starosti.

Zbiranje gramofonskih plošč v Litiji. Prebivalstvo v Litiji je sledeč pozivu sodelovalo pri nabiranju gramofonskih plošč. Vsega skupaj je bilo poslanih 60 nabranih plošč vojakom na fronti.

Nova ureditev mezd in plač na Gorenjskem. S 1. decembrom je stopila v veljavo uredba, a katero so določene za delavce datjavne doklade k mezd za uro od povprečno 10% v primerih, v katerih storjeno delo predstavlja običajno mero. Zvišana je tudi postavka za akordno delo od 15 na 20% V posameznih primerih je dana možnost, da se mezde povišajo do 25%. V splošnem znaša mezdnopovišanje 5 penigov na uro. Pri nameščencih z mesečno plačo so predvidena povišanja do 50%.

Z Gorenjskega

Igrače za otroke na južnem Koroškem. Zimska pomoč je na Koroškem tudi za letošnji božič obdarovala otroke. Koroška zimska pomoč je za mladino nakupila nad 42.000 igrac in sicer vojaških iger za dečke, punčk za deklice, knjige za slikanje in družabne igre. Za obdarovane je bilo naročenih tudi 12.000 kg medenjakov. Območje stare Koroške je dobilo pri razdelitvi dve tretjini igrac in medenjakov, južna Gorenjska in Mežiška dolina pa sta dobili eno tretjino. Darila so bila razdeljena staršem že pred božičem, tako, da so jih bili otroci za sveti večer že deležni.

Prva nabirka za zimsko pomoč na Gorenjskem. 3. in 4. januarja je bila na Gorenjskem prva zbirka za vojno zimsko pomoč. Nabiralki so hodili z rdečimi škatlicami in ponujali v nakup znake. Razprodajali so 12 različnih na roko poslanih lesenih znakov, ki so kazali planinsko cvetje kakor planinke, ravš, kokorik, gorski klinček, teloh, podlesek itd.

Javen zvočnik v Kranju. Nedavno je bil pred sodnim poslojem v Kranju postavljen javen zvočnik. Zvočnik je oddaja poročila in ponavlja pesmi, ki se jih mladina uči v šoli.

Organizacija nacionalnosocialistične stranke za Gorenjsko. Za okrožnega vodjo v Radovljici je bil imenovan dr. Franc Hradscey, ki je po naročilu gaulajterja prevzel tudi celokupno vodstvo koroške domovinske zveze na Gorenjskem. Za okrožnega vodjo v Kranju je bil postavljen Leo Kus, za vodjo v Kamniku Vilhelm Pilz. Občine Guštanj, Prevalje, Mežica in Crna pa so bile podrejene okrožnemu vodju v Beljaku. Dosedanji vodja do-

Sport

Finski športniki so vztrajnejši od drugih
Ker se utrjujejo v domačih »saunah«

O finskih športnikih je znano, da so izredno vztrajni in odporni. Najbolje nam to potrjujejo olimpijske atletske in smučarske tekme, pri katerih vedo vsi že vnaprej, da bodo Finci odnesli vse zmage na dolge proge. Pravijo, da so Finci že po naravi žilavi. Sta pa še dva činitelja, ki pospešujeta priznavo žilavosti tega mongolskega naroda na severu. To sta ostra klima in špartanska telesna nega v finskih »saunah«.

Precej neverjetno se sliši, da ima vsaka kmečka domačija na Finskem, pa celo vsaka oddaljena kočja svoje domače parno kopalnico, katero imenujejo sauna. Sauna ni pridobitev sodobne higiene, ki propagira negovanje in umivanje telesa, temveč je prastara navada finskega naroda. Dr. med. Rikala Kalle, univerzitetni profesor v Helsinkih trdi, da so bile saune že v starih časih središče vsega ljudskega zdravstvenega prizadevanja. V saunah, ki so najbolj razkužen prostor na kmečkih domovih, so tako imenovani »mazači« zdravili bolnike, v saune so se tudi zatekle matere, ki so rodile. Vsi Finci starejše generacije so se rodili v saunah.

Kakor v starih časih, tako čelajo tudi sodobni Finci svoje domače kopalnice. Posebno jih cenijo športniki, katerim je znojenje, šibanje in masiranje v saunah sestavni del rednega športnega treninga.

Kakšne so finske saune? To so male lesene stavbe, zgrajene iz borovih hlodov. Vrata v sauno so nizka, nato pa pridete v izbo, v kateri je peč in nekaj klopi za masažo. Nekateri saune imajo tudi majhno predstobo, ki služi za preoblačenje in ohlajitev telesa.

Peč v sauni je kamnita in sestavljena iz apnenca. Na peči vidite navadno nekaj vrhov, napolnjenih z vodo. Pristna peč v sauni je brez dimnika. Za zračenje je predvidena samo posebna odprtina, ki služi namesto dimnika. V sauni kurijo s smolnatimi drvmi, da je zrak lažji za dihanje. Ob strani vidite poseben oder, ki je tako visok, da ste tik pod stropom, če sedite na njem. Na polici vidite tudi brezove metlice, katere so napravili v začetku poletja. Te metlice služijo za bičanje kože.

Finci zahajajo v saune navadno enkrat tedensko, nekateri pa tudi po dvakrat in celo trikrat. Posebno radi zahajajo v saune po naporah delu ali po športnem treningu. Nekaj ur pred uporabo

zakurijo peč v sauni z drvmi, ki vsebujejo veliko smole. Kurijo tako dolgo, da razvijejo v izbi neznošno vročino. Ko se ogenj poleže in ko v sauni ni več dima, zaprejo lino za zračenje in pričnejo z zdravilnim postopkom. V začetku je zrak v kopalnici izbi popolnoma suh. Nato pa polijejo razbeljeno kamenje na peči z vročo vodo, ki se takoj spremeni v paro. Kopalci se začnejo znojiti. Ko se prepotijo prvič, polijejo peč še enkrat in tako dobijo še bolj vročo paro. Pravijo, da je para v saunah veliko prijetnejša od one v sodobnih parnih kopalnicah. Je tudi znošnejša, četudi je neprimerno bolj vroča. Da bi se čim bolj preznojili, se vzpenjo na oder, ki je tik pod stropom. Kopel v vroči pari traja dobrih deset minut.

Potem, ko so se močno preznojili in ko so začele delovati vse kožne znojnice, začnejo s temeljitim umivanjem telesa. Polivajo se z vročo in mrzlo vodo, obenem pa se šibajo s košatimi brezovimi metlicami. Te metlice namočijo pred uporabo v vročo vodo, da postanejo mehkeje. Po hrbtu bičajo drug drugega, po ostalem mišičevju pa se udarja vsak sam.

Pri finskih kmečkih domovih je navadno tudi starejša žena, ki je večja masaža. Po končani telesni negi v finski sauni pričnejo se z masažo, ki ima blagodejen vpliv na utrjeno mišičevje.

Sauna stoji navadno ob jezeru. Na Finskem je namreč toliko malih in velikih jezer, da je vsaka druga kmetija ob vodi. Po parni kopeli v sauni pohitijo Finci v vodo, kjer pričnejo s plavanjem. Pozimi pa, ko so jezera zamrznjena, pohitijo bosi na sneg, kjer se premetavajo in drgnejo kožo s snegom. Da bi se bili prehlada, jim niti na misel ne pride.

Svojim saunam se morajo Finci zahvaliti, da spadajo med najzdravnejše narode na svetu. Postopek v sauni pa ni važen samo zaradi tega, ker se ljudje v saunah redno kopeljejo in umivajo. Enako dragoceno je znojenje, potem katerega izloča organizem vse izrabljene odlične snovi, ki so deloma strupene. Finski športniki, ki se redno utrjujejo v saunah, postanejo nenavadno odporni proti boleznim, istočasno pa nabirajo novih moči, ki pridejo do polne veljave, kadar tekmujejo z zastopniki drugih, manj utrjenih narodov.

Sport v kratkem

Zmaga Švedov v Garmischu. Igralci hokeja na ledu iz Stockholma so premagali v finalni tekmi nemškega pravkar SC Riesersee in si tako priborili prvenstvo na prvem večjem turnirju. Rezultat je bil 2:0 (1:0, 0:0, 1:0). Prisotnih je bilo 8000 gledalcev.

Tudi sankskih tekem ne bo v Garmischu. Nemški listi poročajo, da je odpovedano tudi bobprvenstvo, ki bi se naj vršilo v Garmischu 11. in 12. februarja tega leta.

376.000 parov smučil so nabrali nemški športniki za potrebe vzhodnega bojišča.

Finske saune so začeli graditi tudi v drugih evropskih športnih središčih. Saune pa niso udomačene samo pri Fincih. Poznajo jih tudi severni Slovani, ki nazivajo domače parne kopeli »sablja«. Čitamo, da je postopek v slovanskih »sabljah« popolnoma enak postopku v finskih saunah. Kopalci se znojijo, umivajo in bičajo z brezovimi šibami.

Bisterzo, znani italijanski boksarski prvak lahke kategorije, je premagal v Rimu svojega najnevarnejšega nasprotnika Botto. Bisterzo je zmagal v dvanajstem kolu in se revanžiral za nedavni nedadni poraz, katerega mu je prizadel Botto.

Duanjska Vienna je nastopila v nedeljo proti graškemu Sturm in ga porazila s 4:0 (1:0). Po 11. kolu vodi v nogometnem prvenstvu Vzhodne pokrajine dunajska Austria, na drugem mestu pa je Rapid.

Tudi v Zagrebu so pričeli s hokejem na ledu. Letošnjo sezono sta otvorila Zagrebško klizaško društvo (ZKD) in Hrvatski športni klub (HŠK), ki sta igrala 3:3.

Bradl je dobil nevarnega tekmeča. Na skakalnih tekmah v Steinbachu, katerim je prisostvovalo 5000 gledalcev, je skočil Marr dvakrat bolje od Bradla. Samo boljšemu slogu se mora zahvaliti Bradl, da je zmagal z istim številom točk.

Rimski nogometni klub Roma je po odigranem 11. kolu na čelu razpredelnice državnega nogometnega prvenstva. O igralcih Rome, ki nosijo rdečerumene drese, poročajo, da igrajo tehnično najboljši

Srečen zakon.

»Ali svoji ženi vedno poveste, kaj ste delali medtem, ko je bila odsotna?«
»Ne. Tega namreč ne želi zvedeti od mene.«
»Krasna žena. Vi morate biti res srečni.«
»Da, da. Žena pravi, da dobi o meni vedno točneje informacije od naših sosedov.«

nogomet. Trenira jih nemški športni učitelj Schaffer, v moštvo pa se odlikujejo pred drugim vratar Mosetti ter napadalca Pento in Coscia.

Prve smučske tekme za prvenstvo Kezaviane države Hrvatske bodo imeli v nedeljo, 9. t. m. na Sijemenu. Tekmovalji bodo v štafeti na 4 x 10 km.

Na Danskem vlada veliko zanimanje za dvoboj med najhitrejšima plavalcema Hvegerjevo in Sørensenovo. V nedeljo se bo pokazalo, katerega bo hitrejša na 100 m prosto in če bosta dosegli boljši čas den Oudenove, ki je postavila pred leti rekord na 100 metrov.

Admiral Yamamoto, poveljnik japonske mornarice

Zadnji uspehi japonske mornarice so usmerili pozornost svetovne javnosti na človeka, ki je nekaj let nazaj tiho, skoraj neopazno zboljševal japonsko vojno mornarico, predvsem pa mornariško letalstvo in s tem krepil borbenost in odpornost vojaške sile japonskega naroda. To je tih in skromni admiral Yamamoto, sedanjí poveljnik japonskega ladjevja v Tihem Oceanu. Mož je danes star 57 let ter se je prostavil že v bojih pri Tsushimi, kjer je bil tudi ranjen. V japonskih vojaških krogih je splošno

Admiral Yamamoto, poveljnik japonskega ladjevja v Pacifiku.

znano pod imenom »oče japonskega mornariškega letalstva«. Njegovo imenovanje 1. 1939, s katerim ga je počastil mikado, na najvišje mesto, ki si ga sploh more zamisliti častihlepelj mornariškega letarstva, je bilo splošno presenečenje. Yamamoto tedaj ni samo preskočil cele vrste pred njim stoječih kandidatov, temveč za mesto, ki ga je zavzel kot namestnik mornariškega ministra, ni izpolnjeval niti pogojev, ki so bili do tedaj za to mesto brezpogojno potrebni — da bi namreč poveljeval kakšni vojni ladji. Yamamoto je bil do tedaj samo še kapitan letalonosilke »Akaghi« in šef vseh tehničnih in vojaških mest v štabu mornariškega letalstva, ki je prvič uspešno posegel v boj takoj ob izbruhu japonsko-kitajske vojne.

Na svojem novem položaju je sedanjí japonski admiral tekmo zadnjih treh let delal stalno na zboljšanju mornariškega letalstva in mornarice same ter jo je pripravil za borbo s sovražnim ladjevjem v Tihem Oceanu. Ze pred vstopom Japonske v sedanjo vojno so ga primerjali s admiralom Togom. Kakor ta, je tudi on rojen voditelj. Prav tako kakor admiral Togo, je tudi on znan po svoji molččnosti. Sploh ne mara dosti govoriti. Najmanj pa častnikarjem, kakor se je pred kratkim prepračil najboljši reporter vodilnega japonskega dnevnika, kateremu se je posrečilo priti za četri ure k njemu. V tem času je admiral Yamamoto izgovoril samo štiri besede. Svoje poročilo in »razgovor« z njim je moral reporter sestaviti samo iz admiralovih kretenj in izrazov na obrazu in odseva v očeh. Načrti za doseganje borbe v Pacifiku so delo admirala Yamamota.

KULTURNI OBZORNIK

Pregled knjižnega trga leta 1941

Znanstvena in poljudno znanstvena bilanca

Znanstveno delo je bilo letos precej moteno, vendar pa ni zastalo ter se zopet razvija v večjo delavnost. Nasprotno pa je poljudno znanstvo v tem letu rodilo veliko praktičnih pripomočkov.

Med znanstvenimi deli moramo v prvi vrsti imenovati Zbrano filozofsko delo Aleša Ušeničnika, ki se je nadaljevalo iz prejšnjega leta ter je v letu 1941. izšlo v štirih zvezkih (VII—X), obsegajoče celotni filozofski sistem ter še njegovo večno mlado in edinstveno slovensko knjigo »Knjigo o življenju«. Tako se je Ušeničnikovo zbrano delo ustavilo ob njegovem sistemu socialnega vprašanja, ki še čaka nove predelave in natisa. V bogoslovni književnosti bi morali imenovati predvsem revijo teološke fakultete, Bogoslovni vestnik, ki je prinašala važne teološke razprave, sicer pa izdajo Cerkvenih očetov, ki jih prevaja dr. Lukman ter piše komentar s stališča najsoodobnejših kritičnih osvetljevalcev. Letos sta izšla dva zvezka Pisem sv. Hieronima, ki sta nad vse zanimiva po svoji vsebini, kakor tudi po slogu in izraziti osebnosti pisateljevi, zlasti pa še korespondenca med njim in sv. Avguštinom. Grivčeva razprava Krščanstvo in Cerkve pa je že bolj namenjena šolam ter spada že bolj med učbenične in odlične metodike. Predvsem umetnostna zgodovinska veda je dala letos dve pomembni deli, poleg tega, da izdaja tudi svoj Zbornik, ki je letos izšel —, obe sta pisani na esejistični način, kar njuno snov približa tudi širšemu krogu. Toka je vseuč. prof. dr. Vojteslav Mole, ki je s krakov-

skpe univerze prišel na ljubljansko, napisal tri globoke eseje o Umetnosti, ki naj pomagajo razložiti njeno obličje in izraz, namreč: Obrtnika in stil, premene in menjave ter umetnost in življenje. V njih je s pomočjo bogatega gradiva podal globoko pojmovanje bistva likovne umetnosti, razumevanje preoblikovanja zunanega izraza ter latentnih zakonov, ki se v knjigi pokažejo po analizi dejstev, torej po natančnih znanstvenih ugotovitvah iz gradiva, ne pa po normah in iz teoretičnih sistemov. Po tem se loči tudi od drugih sistematič stilu ter se lepo vključuje k podobnim, toda vendar v bistvu različno zajetim knjigam Iz. Cankarja in Fr. Steleta. Prof. Stele pa je ob najlepše opremljeni in monumentalni knjigi lanskega leta, ter zadnji knjigi, ki je izšla tik pred novim letom pod naslovom Arhitektura perennis podala iz duha dela prof. Plečnika in ob spremljavi njegovega življenjskega dela, osnove arhitekture ter gledanje nanjo kot na delo umetniškega duha, ne samo tehniškega. S to knjigo, o kateri bomo v eni najbližjih številkih govorili posebej, je dana podlaga za razumevanje arhitekture sploh, posebno vrednost pa ima knjiga še z reprodukcijami Plečnikovega življenjskega dela, njegovih načrtov in že izvršenih del. S to knjigo se je mestna občina poklonila in oddolžila delu svojega velikega mojstra in preoblikovalca. Literarna veda, ki je postavila letos s svojim glasilom Slovenski jezik naravnost zbornik v počastitev jubileja dr. Iv. Grafenauerja, je izdala v založbi Akademije znanosti in umetnosti prvi del velikega dela prof. Nahtigala, reprodukcije Sinajskega evhologija ter s tem izvršila veliko delo za vso slavistiko. Drugi del — transkripcija — je v tisku. Zgodovinarji so izdali svoj Glasnik muzejskega društva, ki je izredno bogat ter zvesto spremlja vso zgodovinsko delavnost pri nas in jo podpira z vsemi močmi. Binter Bogdan pa je

napisal Pregled ruske zgodovine, Makar pa Kazalo k Gradnovi in Malovi zgodovini. Važen je bil Obrtniški zbornik, ki ga je izdala Obrtniška zbornica, ker zajema obrtniško vprašanje v celoti posebno za zadnjih dvajset let. Nekaj razprav je izšlo v separatih, tako Blaznikovih čehi, Rusova Suha roba ali ribniški mali človek, Andrejkovi Ljubljanski obrtniki v preteklosti itd. Pedagozi so izdali Pedagoški zbornik Slovenske šolske Maticе, ki je izšel v l. 1941 za l. 1940. Sicer pa v pedagoško literaturo spada prevod Tothove mladinske vzgojne knjige Pomladni viharji, kakor tudi Kranjčevi domovinsko vzgojni Junaki naroda in domovine. Obe pa spadata v poljudno čtivo. Za znanstveno knjižno tvorbo izredno važne pa so disertacije slovenske univerze, kjer adepti slovenske znanosti podajajo svoja prva znanstvena dela. Letos je bila ta žetev izredno plodna. Tako je dr. Mikuz M. podal z vrsto stiskih opatov pogled v celotni razvoj stiškega samostana ter njega boje za obstanek. Dr. Fr. Kos je slogovno razbral važno poglavje iz umetnostne zgodovine in folklorne, namreč ornamentiko lesenih poslikanih stropov v cerkvah na Slovenskem. Dr. L. Puš je razbral filozofsko-psihološke osnove kmečke duše, s posebnim poglavjem na slovenskega kmeta; dr. T. Logar je opisal horjulske narečje in razložil njegovo posebnosti. Dr. T. Krošelj je podal prvo slovensko znanstveno delo iz narodno-gospodarske zgodovine, namreč pomen zemljiške odveze na Kranjskem. — V juridični panogi pa je bilo pomembno glasilo »Pravnik« ter razprave, ki so izšle v njem ter tudi v separatih (n. pr. Dr. Svetek: Odpravina). — V medicinski znanosti je obogatil dr. Bajc z razpravo o poškočbah in njihovem zdravljenju, dr. Černej pa s kliničnim besednjakom. — Izšla je tudi knjiga dr. Springerja o Zeni kot domači zdravici ter Jože Trdinove Otroka telesna vzgoja v

pubertetni dobi. — Za naravoslovce pa je važen dr. A. Piskernikove Ključ za določevanje cvetnic in praprotnice.

Iz praktično-gospodarskega življenja je izšlo še več poljudnih knjig, kakor: Pridelujemo več dobrega semena, vrtnih zelenjadnic (Vadnjal), Pridelujemo več dobre zelenjadi (Inž. Jeglič C.), Gospodarska reja kunccev, Gostilničarsko kletarstvo (Zupančič L.), Osnovni pojmi gostinske obrti (M. Karba) itd. — Prav tako praktičnega značaja je pravilnik o zaščiti pred zračnimi napadi, Splošne in posebne uzanice Ljubljanske borze za blago in vrednote, za trgovanje z lesom. Med poljudne knjige spada tudi Jerajev tolmachenje Kaporacijskega sistema, Farkašov življenjepis dr. Korosca, Premrova Izseljenjska čitanka, kakor tudi zbirka Vodnikovih pesmi in člankov o Pohorju (dr. Mišič), ki spada bolj v folkloro kot v literaturo. V folkloro spada tudi Kurtova razprava o jasličah ter navodilo, kako Delajmo jaslice, poleg tega, da ima tudi versko vzpodbudni značaj.

Versko vzpodbudnih poljudnih del, navajajo jih na askezo kakor tudi na cerkveno življenje, je izšlo v tem letu več. Tudi časopisov ter smeri izhajajo sedaj največ, da imenujem Bogoljub, Naša zvezda, Lučka, Mala Cvetka, Katoliški misijoni, z raznimi koledarji, Glasnik presv. Sreca, Cvetke sv. Frančiška itd. itd. Tu je treba imenovati tudi zbirko Knjižic, ki jo izdajajo salezijanci in šteje že preko 180 knjižic.

Tu moramo na prvem mestu imenovati Filotejo sv. Fr. Saleškega kot klasično delo katoliške askeze in knjigo velike umetniške vrednosti, ki je izšla sedaj že v četrtem slovenskem prevodu, toda brez medsebojne jezikovne kontinuitete, kar je škoda sprito dejstva, da je prvi prevod jezikovno pregledal sam glasnik slovenskega izražanja škof Slomšek.

(Dalje)

FILATELISTI
FILATELISTI

Pri največjih poštah uradih ...zalvine si lahko brezplačno ogledate katalog poštne vrednotice, ki jih za kolekcije prodaja filatelistični urad Uprave Pošte in Telegrafa. Omenjeni uradi sprejemajo naročila za nakup znamk in katalogov. Cena katalogu je L. 4,-, če ga naročite neposredno pri filatelističnem uradu v Rimu. Za pošiljatev priložite L. 1.10 za Kraljevino in kolonije ter L. 2.75 za inozemstvo.

Seznam ljubljanskih optantov za preselitev

(V oklepaju: rojstno leto in kraj; in — poročena.)

Wedenič Jožef (1891, Eberndorf), Ljubljana, Bežigrad 15; Ruda Alfred (1901, Kranj), Ljubljana, Baragova 9; Kunz in Ruda Zita (1915, Ljubljana), Ljubljana, Baragova 9; Steyner in Remžar Marija (1874, Graz), Ljubljana, Rožna ul. 7; Rant Jenez (1891, Vevče), Ljubljana, D. M. v Polju 15; Morack in Rant Ivana (1897, Koroško), Ljubljana, D. M. v Polju 15; Rant Matilda (1923, D. M. v Polju), Ljubljana, D. M. v Polju; Rant Irena (1924, D. M. v Polju), Ljubljana, D. M. v Polju 15; Rant Ivana (1920, Sv. Martin), Ljubljana, D. M. v Polju 15; Prevalnič Karol (1912, Trst), Ljubljana, St. Vid; Zangel in Prevalnič Marija (1887, Linz), Ljubljana, Medvedova 25; Köhle in Payer Pavla (1879, Am-

stetten), Ljubljana, Staničeva 6; Posinič Jožef (1902, Lasko), Ljubljana, Tovarniška 16; Pozinek in Posink Angela (1907, Sv. Lovrenc), Ljubljana, Tovarniška 16; Moik in Pangerc Marija (1883, Graz), Ljubljana, Zitnikova 18; Morela Marija (1876, Kamna gorica), Ljubljana, Frankopanska ul. 23; Sepin Ivan (1900, Ljubljana), Ljubljana, Podmilščakova 29; Sepin Vita (1926, Ljubljana), Podmilščakova 29; Sepin Pavla (1898, Leoben), Ljubljana, Podmilščakova 29; Slovnik Anton (1871, Notranja gorica), Ljubljana, Via St. Marco 35; Doblekar in Slovnik Frančiška (1864, Litija), Ljubljana, Via St. Marco 35; Krenn in Steyner Erna (1905, Graz), Ljubljana, Rožna ul. 7; Uršič Eleonora (1908, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 26; Uršič Franc (1882, Stranje), Ljubljana, Medvedova 26; Ehrer in Uršič Ana (1886, Nemčija), Ljubljana, Medvedova 26; Uršič Egon (1929, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 26; Simunich Elfrida (1920, Kandija), Ljubljana, Kandija; Galle Karel (1901, Gor. Logatec), Ljubljana, Tavčarjeva 5; Fuller Stefan (1904, Baja), Ljubljana, Kotnikova 19; Fleischer Edvard (1909, Brežice), Ljubljana, Aljaževa ul. 35; Cetinski Adolf (1913, Mrava), Ljubljana, Lepodvorska 23; Deschmann in Cetinski Magdalena (1914, Ljubljana), Ljubljana, Lepodvorska 23; Cetinski Adolf (1940, Ljubljana), Ljubljana, Lepodvorska 23; Cerar Friderika (1898, Ljubljana), Ljubljana, Frankopanska 23; Matzele Janez (1871, Mozelj), Ljubljana, Vrtna ul. 3; Novak in Matzele Františka (1871, Zadobrova), Ljubljana, Vrtna ul. 3; Lukmann Herbert (1917, Dunaj), Ljubljana, Karlovska c. 18; Druza in Linkitz Ema (1872, Lepa gora), Ljubljana, Stari trg 28; Koschier in Kreuzer Marija (1870, Kamnik), Ljubljana, Frankopanska 21; Jersche in Zangel Alojzija (1854, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 25; Klementschič Zita (1916, Ljubljana), Ljubljana, Mestni trg 9; Klementschič Makso (1878, Ljubljana), Ljubljana, Mestni trg 12; Cantoni in Klementschič Marta (1884, Ljubljana), Ljubljana, Mestni trg 12; Justin Rafael (1890, Novo mesto), Ljubljana, Ločnikarjeva 8; Slovnik in Justin Mara (1908, Knittelfeld), Ljubljana, Ločnikarjeva 8; Justin Majda (1928, Osijek), Ljubljana, Ločnikarjeva 8; Jurin Franc (1894, Ladutsch), Ljubljana, Tavčarjeva 2; Zakotnik in Jurin (1898, Ljubljana), Ljubljana, Tavčarjeva 2; Jurin Olga (1924, Ljubljana), Ljubljana, Tavčarjeva 2; Kranner Leopold (1895, Ljubljana), Ljubljana, Lepodvorska 29; Kranner Leopold (1864, Sv. Ana), Ljubljana, Lepodvorska 29; Kotar in Kranner Rozalija (1869, Sveti vrh), Ljubljana, Lepodvorska 29; Vouk Franc (1889, Ljubljana), Ljubljana, Pražakova 8; Wieser Julij (1898, Ribnica), Ljubljana, Koroščeva 6; Malovič in Wieser Daniela (1898, Novo mesto), Ljubljana, Koroščeva 6; Jegel Janez (1905, Banat), Ljubljana, Ilirska 15.

Francesco Perriti

28

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič

Š takim sklepom je tekel vzdolž cirkusa in se pognal proti cesti zmagoslavja. Tudi tu je bil trg temen in prazen, čeprav so bile premmoge taberne pod eboki velikega amfiteatra še odprte in je iz njih odmevalo pijano kričanje. Tu in tam je pred njimi ležal kak pijan gladiator v lastnem izmečku. Iz notranjosti ogromnega poslopja se je vsakotoliko oglašalo v samotno somraka kakor grom grozno odmevajoče rjovenje lačnih zveri, ki so čutile bližajočo se zoro.

Neka skupina pijancev in žensk, ki so zapuščali eno izmed tabern in zagledali skorajda nagega mladeniča so zakričali: »Joj...joj!« Marcus se pa ni niti obrnil, temveč je še bolj pobitel in z mečem, ki ga je vihral, izginil daleč na Cesti zmagoslavja ter zavil v vijugaste ulice Subure.

Zloglasna smrdljiva četrta z ozkimi uličicami, zaudarjajočimi po sranju, ki so ga plebejske družine zlivale po cesti, polni kuhinjskih ostančkov, obranih kostrunovih čeljusti ter odvržene zelenjave, je bila po burni noči tudi skoraj vsa pogreznjena v spanje. Zlota, ki je prebivala tod — večinoma so bili levantinci in zloglasne ženske — se je poskrila v velikih lesenih hišah in spala. Tu in tam so se pa le še potepale vlačuge in oprezovale, da bi koga ujele. Ko je videla ta in ona oddalec, kako teče Marcus, je mislila, da je kak plemiški mladenič, ki išče pustolovčin, pa mu je šla na-

proti in ga laskavo klicala z besedami Militičnih svečenic.

»Tanto ego tibi Milittam imploro! Tako željno kličem zate boginjo Milito!«

Ko se ji je pa približal s spačenim obrazom, s kožo na plečih in z groznimi rogovi na glavi, je prestrašeno zavrečala, zbežala in se skrila v svoje bliščice:

»Pan... bog Pan, ki se je razerdil! Heu... heu... me mizeram!«

Tedaj so se prikazale v vratih, očrnelih od dima, še druge ženske in razburjeni glasovi in klici so se križali in Marcus je slišal, kako se je razlegalo za njim otožno vpitje, ki je od trenutka do trenutka naraščalo: »Pan... bog Pan z mečem v roki!«

Marcus je bil še ves iz sebe in je pod vtisom uvajanja verjel, da povzroča vse to njegova prikazen, ki se je tako pošastno in božepoko zrcalila v srebrnem ščitu na pragu podzemlja v Lolijinem templju. Vzbujal je torej grozni videz božanstva in ljudje so bežali, ko so ga zagledali.

Ko je ta in oni šel oddalec za njim, je Marcus zavil na desno v eno izmed vijugastih ulic, ki so vodile v gornjo četrta, kjer so bile plemiške hiše, in je mimo zidarskih odrov in tramovja kmalu prišel pred Valerijevo hišo.

15.

Hiša je bila še vsa pogreznjena v spanje. Marcus je zgrabil za bronasti tolkač in z njim trikrat udaril po vratih. Zasišal je, kako je od znotraj padla na tlak pred vhomom veriga in drseči korak etiopskega sužnja, ki je odmaknil zapah.

Vrata so se odprla in prikazal se je vratar.

»Kdo je?« je hotel vprašati, a ko je zagledal neznansko prikazen, ki je z mečem v roki planila v vežo, mu je zastal glas v grlu. Dvakrat, trikrat je poskusil zakričati, a je spravil iz sebe le nekako eopihanje.

»Pan... Pan...« je golčal in iz tresočih se rok so mu zarožljale verige na tla.

»Tiho, nori Sabejec, ali me ne poznaš?« je spregovoril Marcus.

In prvič se je tedaj zavedel, da nemara vzbuja pri vseh strah zaradi svoje čudne obleke, zato je potisnil kožo z glave in rogovi so se mu poveznili na pleča.

»Oprostite, gospod... oprostite!« je grgrajoče jecjal vratar. »Mislim sem, da si razsrjeni bog Pan, ki je prišel z gora, da bi vse pokončal.«

Ne da bi ga poslušal, je Marcus tekel skozi oba atrija proti Megaklesovi celici, ki je bila blizu vrta.

Starec je običajno zelo malo spal in je navadno prebrel večji del noči ob branju in premišljevanju. Tudi to jutro je moral bdeti, zakaj njegova vrata so bila pripravljena in so propuščala luč.

Marcus je porinil vrata, a je na pragu prestrašen obstal. Megakles je imel na ročaju starega bronastega svečnika obešen majhen meč in je pred njim kakor omamljen plesal. Njegov značilni satirski obraz s kozjo brado, poln gub, strog in otožen, je bil, kakor bi se zamaknil v nadnaravni privid.

»Megakles, hej Megakles, kaj delaš? ... Ali si znorel?« ga je vprašal Marcus, sam ves zmeden. Stari modrijan, ki ga ni bil opazil, se je obrnil in ga gledal z otožnim smehljajem.

»Se ne, gospod. A kako, da si ti tukaj ob tej uri in oblečen kot Dionizov vernik?«

»Povej mi, kaj si delal?« je sital Marcus, vedno bolj prestrašen.

V svoji razburjenosti je mislil, da je prišel učitelj v tej grozni noči ob pamet, in že mu je bilo, da je izgubljen. Kdo naj mu zdaj kaj svetuje v teh zapletenih okoliščinah? ...

»Ne misli nič hudega, sin moj,« mu je odgovoril modrijan in si z dlanjo obrisal potno čelo. »Plesal sem pred svojim bogom.«

»In kdo je tvoj bog?«

»Tale meč, gospod. Ali ne veš, da molijo Sciti meč?«

»O Jupiter oče, zares je ob pamet!« je pomislil Marcus, nato pa rekel: »Megakles, pil si vino, pomešano z mirom. Zdi se mi, da si zmešan, da si ves iz sebe!«

Starec je zmajal z glavo in se po svoji navadi otožno nasmehnil.

»Da bi bil, sin moj! Ako je človek iz sebe, preide v harmonijo vesolja, a moje prsi so trde kakor podplat, gospod, in samo to železo mi lahko pomaga, da bi šel lahko iz sebe. Vidiš, zato ga častim.«

Megaklesove besede so Marku jasno pokazale, kar je že dolgo mislil.

»Megakles,« je rekel in solze so se mu ulile, »morda bi pa tudi jaz potreboval meča? Ti ne veš še, kaj se je zgodilo? Nekaj groznega, moj dobri Megakles. Ubil sem Valerija Messala.«

Starec je ves osupel dvignil roke

»O, sin moj, slutil sem, da se nočjo zgodi nekaj strašnega. Ko je šla enoči gospodarica Varilija v Lolijne vrtove, nisem bil več miren. Nekaj tajnega je bilo v hiši in zdelo se mi je, kakor bi se snovale skrivne spletke. Toda povej mi, kako se je vse zgodilo?«

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Edinhalno filmsko veledelo Največji film zadnjega časa

Železna krona

Gino Cervi, Luisa Ferida, Massimo Girotti, Elisa Cegani in tisoči drugih igralcev. — Radi izredne dolžine filma predstave ob 16. in 18.15!

KINO MATICA - TEL. 22-41

Film napetih pustolovščin in dramatičnih prikazov

Vražji glas

Ricardo Cortez, Sally Eilers, Basil Sidney

KINO SLOGA - TEL. 27-36

Vecna muzija

Zadnji in najboljši film slovitega režiserja FRANCA CAPRE

Jean Arthur, James Stewart, L. Barrymore itd.

KINO UNION - TEL. 22-21

Malioglasji

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0.60. Davek se računa posebej. — Male oglasje je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:
Urarskega pomočnika samostojnega - večšega vseh vrst popravil, takoj sprejem. Pismene ponudbe upravi »Slov.« pod »Urar« št. 80. b

Hlapca
za h konjem, takoj sprejem. Poljanska cesta 44.

Služkinjo
pridno in pošteno, sprejem. Strgar, Miklošičeva cesta 40. (b)

Čevljarkega pomočnika
za mešana dela, sprejme Travnik, Trebnje. (b)

Uradnika-co
popolnoma večšega italijanskega jezika v govoru in pisavi, sprejememo za pisarniške posle. Le popolnoma večši naj stavijo ponudbe pod »Perfekten« št. 133 upravi »Slov.« b

Kupimo

Robidov list
zimске rasti, lahko tudi na kmečki peč sušen — plača najvišjo ceno in prevzame vsake količine trgovina Čuček, Sv. Petra cesta 13. (k)

Stanovanja

Jstejo:
Kdo bi hotel nuditi brezplačno stanovanje za en ali največ za dva meseca glasbeniku komponistu, da bi lahko dokončal svoje glasbene kompozicije? — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 52.

Oddajo:
Trisobno stanovanje oddam s 1. febr. v Dev. Mar. v Polju št. 18, blizu postaje. Tudi avtobusna zveza dobra. Poizve se: Malenškova 7, Ljubljana, naspr. stare remize. (e)

Sobe

Oddajo:
Lepo, prazno sobo v centru mesta, oddam solidni gospodini. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Uradnica 155«. s

Prodamo

Prodam krzno bobrovino, platnene prte, kožušček. Požar, Tyrseva 60. (l)

Filatelija

Filatelisti!
Pravkar izšle antimasonske znamke dobite v Mladinski založbi, Stari trg št. 30. (m)

ecco... la chiave della salute

evo vam ključ zdravlja

Togal

CURA INFLUENZA, ZDRAVI HRIPLO, NE-NEVRALGIE, REUMATISMI VRALGIJE, REVMAZEM LOMBAGGINE e rapido-TRGANJE V LEDJIH in noglo-mente ne calma i dolori pomiri bolečine vsen teh bolezni.

Lab. G. MANZONI & C. - Milano - via Veto, 5

Dotrpela je častita sestra prednica

Agneta Hude

Pogreb bo v četrtek, dne 8. januarja 1942 ob 2 popoldne iz mrliške veže zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu. Po njeni želji se venci v prid dobrodelnih namenov hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, Mirna peč, Grosuplje, New York, 6. jan. 1942

Žalujoci sorodniki

Dotrpel je naš dragi soprog, ljubljeni oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Josip Stupica

trgovec in posestnik

dne 7. t. m. ob 5 zjutraj v 69. letu starosti. Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 9. januarja ob 3. uri popoldne z žal - kapele sv. Nikolaja - na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana, Domžale, Vir, Kočevje, Nova-sela, dne 7. januarja 1942.

Žalujoci rodbine:
STUPICA, KAJFEŽ
in ostalo sorodstvo.

Kap jih je zadela...

Izžarevajoče »gorsko sonce« in električne peči so delale videz, da se nahajajo vse drugod kot pa v skalni votlini.

Prva je odprla oči gospa Chappellova.

»O, Reggie, to je bilo grozno!«

Chappell je pobožal rahlo mokre lase svoje mlade žene.

Ni rad kazal v prisotnosti drugih, da je z njo nežen.

Zato so imeli drugi o njunem zakonu napačne predstave.

Tessy Cassertonova se je obrnila k Ambroseju.

Čeprav je še od nje kar kapalo, se je vneto trudila za častnikarja.

Prvo vprašanje gospe Chappellove je bilo: »Bobby? Zdrav?«

Chappell prikimava.

»Je ravno pri motorju, ki goni dinamo.«

»Hvala Bogu!«

»Kako vendar ste prišli na to čudno misel, pripeljati se sem s čolnom?«

»Saj si vendar sam zahteval!«

»Kaj?«

»No, saj nam je Montgomery tako povedal.«

»Kje pa je?«

»V postelji! Pobit! Najbrž z vrečo, ki je bil v njej pesek.«

»Razumem! Potem niste mogli slišati ostale moje oddaje!«

»Ne! Nismo mogli! Nekdo je zahrbtno na-

padel Montgomeryja, ga omračil in razbil radijski sprejemnik na drobne kosce.«

»Zanimivo! Veš morda, kdo bi to bil?«

»Ne! — Ti?«

»Da!«

»Kdo?«

»Ah, tukaj je Bobby...«

Gospa Chappellova mu podaja roko. Bobby se ji uslužno reži.

»Vi ste nas hoteli rešiti in namesto tega sva vas morala loviti iz vode kot mokre mačke!«

»Ti pa nisi vljuden, Bobby!«

»Ah, gospa, bil mi je največji užitek, ker sem vas smel izvleči!«

Gospa Chappellova se mu nasmeji.

»Tvoji pokloni, Bobby, so zmeraj precej dvomljivi...«

»Skrbi me zanj!« se nenadoma oglasi gospodična Cassertonova.

Vsi se obrnejo k nji.

In Chappell je preiskal ameriškega častnikarja.

»Vse kaže, da se je Ambrose nekam zaletel z glavo...«

»Bog ve, kako si delal z njim, človek božjite mu reče Bobby.«

»Poglej mene, jaz sem izvlekel vse vodne mrljice, ne da bi se jim kaj zgodilo!«

Bobbyjev dvomljivi humor je pregnal neveselo razpoloženje.

»Morda bo še eno ali dve uri ležal nezavesten,« tolaži komisar razburjeno gospodično Cassertonovo. »Njegov utrip je sicer še slab, toda drugače vse v redu...«

»No, potem ga pa morda lahko malo posušimo!«

»Da, kajti drugače še lahko dobi pljučnico!«

»Za božjo voljo...«

Chappell je zadovoljno pogledal gospodično Cassertonovo.

»Torej je potolažena,« si je mislil zadovoljno, »no, saj je Ambrose tudi postaven dečko...«

25.

Ko je izginil čoln v vohodu v duplino, se je odtrgalo več postav od raznih oken belega stolpa.

Vsi so opazovali pustolovsko vožnjo čolna. Niso vedeli eden za drugega.

In eden izmed njih se je dotaknil v najnižjem nadstropju belega stolpa pečnice v steni.

Ta se je dala premakniti.

Za njo je bilo stikalo.

Zasukal ga je.

Čez njegov brezizrazni obraz je zdrknil smehljaj.

Pozorno je poslušal stopinje, ki so prihajale s stolpnih stopnic.

Potem se je zadovoljno obrnil.

Tiho brnenje električnega motorja, ki je odprl ozka vrata v zidu, ni moglo prodreti do onih mož.

Skrivnostna postava — kajti skrivnostno je bilo njegovo ravnanje in sploh je bil skrivnostno grozen — je zaprla vrata od znotraj.

Bil je to vhod v klet, ki ga je Chappell zaman iskal.

Saj ga tudi ne bi mogel najti, kajti bil je zelo spretno skrit.

Med vpožnjem polžastih stopnic in med stenskim opaznim iz temnega jelkovega lesa je bil razmak komaj kakih pet in dvajset centimetrov.

In vendar je zadostoval skrivnostni postavi, da se je stisnila skozenj in da je lahko stopila skozi vrata, ki so bila na videz le del stenskega opaža.

Vrata so bila od znotraj iz surovega lesa.

Slaba žarnica je razsvetljevala jašek z navpično lestvo, po kateri se je prišlo v dolenjo klet.

Skrivnostna postava je obesila svoj jopič na žebelj, vtaknila si je težko pištolo — bila je Bobbyjeva pištola Weblev and Scott — za pas, vzela ročni žaromet raz stensko polico in zdrknila brez hrupa po lestvi nizdol.

Ta človek je poznal vsako ped kleti.

Zato si je le malokdaj posvetil z žarometom. Počasi je hodil po hodnikih.

Ustavil se je pri vratih delavnice.

Opazoval je Bobbyja, kako je polnil tank Dieslovega motorja.

Dvojica, ki je bila privezana k motorjem, je bila zanj povsem brezpomembna.

Ko je bil Bobby z vsem gotov, je izginil skozi vrata v duplino.

»Prav tako!« je zamrmrala skrivnostna postava.

Brez šuma je smuknil v delavnico.

Skrivaje se za stroje se je priplazil prav do vrat.

Poslušal je par sekund.

Razgovor od znotraj ga je zadovoljeval.

Z nelišnim prijemom je zasukal ključ v vratih.

Gospa Chappellova, gospod Chappell, gospodična Cassertonova, Byströck in Marmaduke Washington, drugače Bobby, so bili zdaj njegovi jetniki.